

Strategia de Dezvoltare Comunitară a comunei Gura Galbenei pentru anii 2021-2026

Realizarea acestui document a fost posibilă datorită suportului generos din partea poporului American prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică creat prin Dispoziția primarului nr. 65 din 12 octombrie 2020 și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

Cuprins

Lista de figuri	4
Lista de tabele	4
1. Introducere și rezumat executiv.....	6
1.1. Fișa de rezumat PSM	6
1.2. Contextul național și regional	6
1.3. Comisia și echipele PSM	7
1.4. Aprobarea consiliului local	8
2. Introducere în planificarea strategică.....	9
2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic	9
2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară.....	9
2.3. Informații generale despre comunitate	10
3. Profilul și analiza comunității	11
3.1. Caracteristici geografice și de mediu	11
3.1.1. Caracteristici fizico-geografice	11
3.1.2. Planificare spațială	11
3.1.3. Resurse naturale	11
3.1.4. Factorii de poluare a mediului	12
3.2. Demografie	13
3.2.1. Resurse Umane	13
3.2.2. Forța de Muncă	14
3.2.3. Profil migraționist (pentru partenerele MiDL)	15
3.3. Servicii Sociale	16
3.3.1. Caracteristicile grupurilor vulnerabile	16
3.3.2. Servicii Sociale	17
3.4. Economia.....	21
3.4.1. Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri	21
3.4.2. Sectorul Agriculturii	21
3.4.3. Industria	22
3.4.4. Comerțul și serviciile	22
3.4.5. Potențialul de dezvoltare economică a localității	24
3.5. Infrastructura.....	24
3.5.1. Fondul locativ	24
3.5.2. Infrastructura Utilităților Publice.....	24
3.6. Buna guvernare și management.....	26
3.6.1. Gestionarea administrativă.....	26
3.6.2. Bugetul Local	29
3.6.3. Societatea civilă	30
3.7. Analiza SWOT	32
4. Strategia de dezvoltare socio-economică	36
4.1. Viziunea comunității	36
4.2. Cadrul și direcțiile strategice	36
4.3. Planul de Acțiune.....	38
4.4. Planul și cadrul de monitorizare și evaluare	52
4.5. Verificare și revizuire	53
Anexe	54

Lista de figuri

Figura 1. Poziționarea geografică	7
Figura 2. Dinamica populației pe genuri.....	13
Figura 3. Structura populație pe vârste 2020	13
Figura 4. Evoluția natalității în ultimii ani	14
Figura 5. Gradul de echipare a fondului locative cu utilități publice	24

Lista de tabele

Tabelul 1. Dinamica populației după genuri	13
Tabelul 2. Evoluția structurii pe grupuri de vârstă a populației	14
Tabelul 3. Evoluția natalității în ultimii ani	14
Tabelul 4. Dinamica structurii populației după domenii de activitate, 2010-2020.....	14
Tabelul 5. Nivelul educațional al populației economic active, persoane	14
Tabelul 6. Migrația forței de muncă.....	15
Tabelul 7. Populația săracă, 2020	16
Tabelul 8. Persoane cu dizabilități, 2020	16
Tabelul 9. Minorități etnice/lingvistice, 2020.....	16
Tabelul 10. Persoane în etate, 2020	17
Tabelul 11. Instituțiile de învățământ	17
Tabelul 12. Beneficii și servicii de asistență socială, 2020	19
Tabelul 13. Mărimea compensațiilor nominative, 2020	20
Tabelul 14. Repartizarea agenților economici după forma organizatorico-juridică.....	21
Tabelul 15. Principalii agenți economici din localitate	22
Tabelul 16. Structura AAPL, 2020	27
Tabelul 17. Serviciile publice și atribuțiile lor	29
Tabelul 18. Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare în ultimii 3 ani	30
Tabelul 19. Evoluția veniturilor totale a bugetului local, 2017-2020, mii lei	34
Tabelul 20. Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, 2017-2020, mii lei	34
Tabelul 21. Structura intravilanului localității	34
Tabelul 22. Tranzacții funciare 2016-2020	34
Tabelul 23. Analiza SWOT	36

Acronime și abrevieri

AAPL	-	Autoritățile administrației publice locale
APL	-	Administrație publică locală
BL		Buget local
BS		Buget de Stat
COC	-	Consiliul Orășenesc Tigheci
GLPS	-	Grup de Lucru pentru Planificare Strategică
Mln	-	milioane
PUG	-	Plan Urbanistic General
RDS	-	Regiunea de Dezvoltare Sud
ADR		Agencia de Dezvoltarea Regională Sud
RM	-	Republica Moldova
SDC	-	Strategia de Dezvoltare Comunitară
SWOT	-	Analiza punctelor tari; punctelor slabe; oportunităților și amenințărilor.
UAT	-	Unitate administrativ teritorială
USAID	-	Agencia Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

1. Introducere și rezumat executiv

1.1. Fișa de rezumat PSM

Acest document reprezintă Strategia de Dezvoltare Comunitară (în continuare SDC) a comunei Gura Galbenei pentru perioada anilor 2021- 2026. Aceasta a fost elaborată cu suportul de Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS) constituit prin Dispoziția primarului com. Gura Galbenei nr. 65 din 12 octombrie 2020, cu asistența tehnică și metodologică din partea consultanților Institutului de Dezvoltare Urbană, în cadrul Programului Comunitatea Mea implementat de IREX și finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

Strategia a urmărit elaborarea viziunii, obiectivelor strategice și planului de acțiuni pentru perioada 2021 – 2026, precum și dezvoltarea unui portofoliu de proiecte la strategiei. Strategia pune în valoare punctele forte ale comunei și se bazează pe potențialul socio-uman, dezvoltarea economiei locale, serviciilor publice, instituțiilor infrastructurii sociale și de afaceri precum și pe capacitatea autorităților publice locale și structurilor societății civile privind asumarea responsabilității pentru procesul de dezvoltare locală.

Principiile care stau la baza elaborării documentului sunt: (i) promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile; (ii) promovarea unui proces decizional participativ și (iii) promovarea principiilor dezvoltării durabile la nivel local.

Principalele obiective urmărite de SDC a com. Gura Galbenei sunt: (i) determinarea viziunii și direcțiilor strategice de dezvoltare, dinamica și profunzimea dezvoltării propuse; (ii) eficientizarea activității autorităților publice locale în gestionarea localității; (iii) utilizarea eficientă a resurselor financiare; (iv) promovarea localității (aspecte unice, irepetabile, competitive); și (v) atragerea surselor externe de finanțare (buget de stat, investiții străine, donații, granturi) pentru a implementa proiectele investiționale planificate.

Beneficiari ai Strategiei sunt locuitorii comunei Gura Galbenei, autoritățile administrației publice locale, structurile societății civile, instituțiile educaționale, sectorul privat, tinerii, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea durabilă locală.

SDC a com. Gura Galbenei pentru anii 2021 – 2026 este structurată pe cinci compartimente și include: (i) profilul comunității (inclusiv analiza SWOT); (ii) cadrul general al strategiei (viziunea, misiunea, valorile și direcțiile de dezvoltare); (iii) etapele de implementare și monitorizarea implementării strategiei; (iv) planul de acțiuni; (v) portofoliul de proiecte prioritare.

Planul de acțiuni pentru anii 2021 – 2026 cuprinde totalitatea acțiunilor/măsurilor orientate spre atingerea obiectivelor strategice, cu indicarea: costului estimativ, perioadei de implementare, responsabililor pentru realizarea acțiunilor, potențialele surse de finanțare, precum și a indicatorilor de monitorizare și a rezultatelor așteptate după implementarea fiecărei acțiuni/măsurii.

1.2. Contextul național și regional

Strategia de Dezvoltare Comunitară este un document complex, elaborat printr-un larg parteneriat, care are la bază documentele de programare locală (Programul de dezvoltare social-economică a raionului Cimișlia (2016-2020)), regională (Strategia de dezvoltare

regională Sud (2016-2020 și strategii regionale sectoriale) și națională (Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2030", strategii sectoriale de dezvoltare), și internațională (Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030).

1.3. Comisia și echipele PSM

Prezentul document reprezintă Strategia de Dezvoltare Comunitară (SDC) a comunei Gura Galbenei, raionul Cimișlia, pentru anii 2021-2026, elaborată într-un mod participativ, conform Manualului de utilizarea a APSL elaborat de programul USAID / Comunitatea Mea (CM) Moldova.

Strategia de Dezvoltare Comunitară reprezintă un document de politică publică, care va ghida acțiunile Administrației Publice Locale, în următorii 5 ani, în vederea asigurării unui proces continuu și coerent de dezvoltare a localității.

Pentru elaborarea strategiei a fost creat un grupul de lucru, componența căruia a fost aprobată prin Dispoziția primarului nr.65 din 12.10.2020, după cum urmează:

Tabelul 1. Componența grupului pentru planificare strategică

#	Numele, prenumele	Locul de muncă	Funcția
1.	Munteanu Constantin	Primăria com. Gura Galbenei	primar
2.	Borș Dumitru	Primăria com. Gura Galbenei	viceprimar
3.	Smeleanski Corina	Primăria com. Gura Galbenei	Secretar CL
4.	Bîrsan Maria	Primăria com. Gura Galbenei	Cotabil-șef
5.	Olarescu Ion	Primăria com. Gura Galbenei	Specialist principal
6.	Jechiu Viorica	Primăria com. Gura Galbenei	Specialist principal
7.	Bargan Galina	Primăria com. Gura Galbenei	Specialist principal
8.	Madan-Sîrbu Maria	Direcția asistență socială și protecția familiei	Asistent social, percepător fiscal
9.	Huzun Galina	Primăria com. Gura Galbenei, AO "Băștinașii"	Inginer cadastral
10.	Tîrsină Margareta	Direcția asistență socială și protecția familiei	Asistent social,
11.	Dovgaliuc Natalia	ÎM "Ecoapeduct"	contabil
12.	Constanescu Elena	ÎM "Ecoapeduct"	administrator
13.	Bîrsan Valeriu	Casa de cultură, AO "Băștinașii"	Director, președinte
14.	Persiun Adrian	Primăria com. Gura Galbenei	Consilier local
15.	Bolun Irina	Casa de cultură	director
16.	Munteanu Veronica	Biblioteca publică	bibliotecar
17.	Jentimir Victor	CCAS	șef
18.	Ciobanu Lilia	CCAS	bucătar
19.	Bodișteanu Marian	Reprezentant oamenilor în etate	pensionar
20.	Sărghi Natalia	AO "Sept"	pensionar
21.	Lupu Mihai	Stația de salvatori și pompieri	Pompier și salvator
22.	Papuga Tatiana	Ocolul silvic	Specialist silvicultor
23.	Caccovschi Veaceslav	AO "Sfatul Gura Galbeneianului"	Mediator comunitar
24.	Bargan Mihaela	Primăria com. Gura Galbenei	Antreprenor, consilier local
25.	Budeanu Cristina	Primăria com. Gura Galbenei	Antreprenor, consilier local

#	Numele, prenumele	Locul de muncă	Funcția
26.	Chicerman Vitalie	Primăria com. Gura Galbenei	Antreprenor, consilier local
27.	Doni Natalia	Grădinița p/u copii	metodistă
28.	Tărsîna Mihail	gimnaziu	profesor
29.	Eșanu Ștefan	gimnaziu	Profesor
30.	Mihuță Nadejda		studentă

1.4. Aprobarea consiliului local

2. Introducere în planificarea strategică

2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic

Acest document a fost elaborat cu scopul de a intensifica procesul de dezvoltare socio-economică a localității, de a stabili punctele clare pentru consolidarea efortului comun al membrilor comunității direcționat spre îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.

Metodologia de lucru a respectat logica elaborării unei strategii:

- 1) Diagnosticul teritoriului, bazat pe datele existente și realizat cu implicarea părților interesate (administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă) și a responsabililor pe domenii. Această analiză, ce conține o dimensiune tematică, dar și una integrată, a servit drept material de lucru în cadrul grupurilor de lucru.
- 2) Analiza SWOT - instrument de analiză a potențialului de dezvoltare a comunei, evidențiază punctele tari și slabe, oportunitățile și amenințările rezultate din diagnosticul teritoriului pe baza unui proces participativ al părților interesate (grupuri de lucru sectoriale, interviuri, workshop-uri, focus grup-uri, dezbateri cetățenești).
- 3) Strategia conține viziunea, obiectivele generale și specifice de dezvoltare și principalele direcții strategice de dezvoltare ale comunei. Acestea sunt măsurabile în termeni de timp, relevanță și rezultate concrete.
- 4) Planul de acțiuni 2021 – 2026 conține acțiunile concrete de întreprins pe termen scurt și mediu pentru atingerea obiectivelor specifice de dezvoltare stabilite în Strategie.

În același context, metodologia de elaborare a asigurat caracterul participativ și transparent al acestui document prin organizarea de interviuri, chestionare, workshop-uri, focus grup-uri, training-uri, grupuri de lucru sectoriale, consultări și audieri publice în fazele esențiale de elaborare, pentru exprimarea nevoilor și aspirațiilor tuturor categoriilor sociale. Au fost respectate principiile egalității și echității de gen, incluziunii și reprezentativității tuturor grupurilor din cadrul comunității (criterii de vârstă, sex, etnie, apartenență religioasă, categorii vulnerabile, etc.).

Pe baza planului de acțiuni, vor fi elaborate planuri anuale de activități la nivelul consiliului local Gura Galbenei.

2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară

Strategia de Dezvoltare Comunitară a comunei Gura Galbenei, raionul Cimișlia, pentru anii 2021 – 2026 reprezintă un document de planificare strategică integrată la nivel local, un mijloc esențial pentru factorii de decizie, pentru părțile interesate și, nu în ultimul rând, pentru cetățeni, unde sunt identificate cele mai bune soluții pentru creșterea calității vieții prin asigurarea unui mediu sănătos pentru o dezvoltare durabilă pe termen mediu și lung în comunitate.

Aceasta a fost elaborată cu suportul de Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS) constituit prin Dispoziția primarului com. Gura Galbenei nr. 65 de 12 octombrie 2020 cu asistența tehnică și metodologică din partea consultanților Institutului de Dezvoltare Urbană, în cadrul Programului Comunitatea Mea implementat de IREX și finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

2.3. Informații generale despre comunitate

La 01.01.2020, în Satul Gura Galbenei, raionul Cimișlia, sunt înregistrați valorile următorilor indicatori socio-economici:

Tabelul 2. Indicatori socio-economici com. Gura Galbenei, 2020

	Indicatori socio-economici	2020
1	Total populație, inclusiv	5002
1.1.	- Copii de vârstă (0-3 ani)	65
1.2.	- Copii de vârstă preșcolară (3-7)	285
1.3	- Copii de vârstă școlară	520
1.4	- Populație activă	692
1.5	- Persoane în etate (pensionari)	360
1.6	- Populație plecată (migranți)	912
2.	Număr de agenți economici	29
3	Număr de salariați, inclusiv	692
3.1	- În sfera bugetară	136
3.2	- În economia reală	556
4	Salariul mediu (estimativ)	2150
5	Bugetul total executat (venituri) anul 2019	6130.954
5.1	- Venituri proprii, anul 2019	10382.213
6	Număr total de gospodării	2156
6.1	% din gospodării conectate la apeduct	70,7
6.2	% din gospodării conectate la canalizare	0
6.3	% din gospodării contract de evacuare centralizată a deșeurilor	22
6.4	% de gospodării comentate la rețeaua de gaz	67,3
7	Lungimea drumurilor locale (total)	60 km
7.1	% din drumuri locale cu acoperire rigidă (asfalt și "variantă albă")	11,08
7.2	% din străzi cu iluminat nocturn	10%

3. Profilul și analiza comunității

3.1. Caracteristici geografice și de mediu

3.4.1. Caracteristici fizico-geografice

Poziționarea geografică | Gura Galbenei este un sat din raionul Cimișlia. Satul are o suprafață de 5592,99 ha, cu un perimetru de 15.90 km. Gura Galbenei este unicul sat din Satul cu același nume. Localitatea se află la distanța de 22 km de orașul Cimișlia și la 51 km de Chișinău.

Istoric | Satul Gura Galbenei pentru prima oară a fost menționată documentar în anul 1672. Anul fondării al satul Gura Galbenei este considerat anul 1795.

Figura 1. Poziționarea geografică

Satul Gura Galbenei este așezată de-a lungul râului Cogîlnic și se mărginește în partea de nord cu Satul Bozieni, iar la sud cu Satul Hîrtop. La sud pe valea Cogîlnicului, până la valea Lopatnicului sînt 24 de movile, care poartă numele de "movilele strajilor". La vale de localitate se afla o movilă numită "Movila Sfatului" de mari dimensiuni, pe vârful unui deal. Numele "Movila Sfatului" s-ar fi dat deoarece se adunau în acest loc căpeteniile tătare la sfat.

Către 1815 Satul avea 3 iazuri, 30 de vii, 35 de mori de vînt. În iunie 1823 în pădurea de lângă Gura Galbenei localnicii au prins cu arcanul 195 de otomani pe care i-au mînat încătușați la Chișinău. În localitate erau două biserici cu hramul "Sf. Gheorghe" și "Adormirii Maicii Domnului".

Recensămîntul din 1859 găsea în Gura Galbenei 396 de case, 895 de bărbați și 763 de femei. În 1877 la Gura Galbenei a fost plasată comenduirea Diviziei căzăcești Kaukaz, condusă de generalul Skobelev. În curînd aici s-a deschis o stație de telegraf. În 1897 localitatea avea 2 școli.

La începutul secolului Gura Galbenei este târgușor cu 406 case și o populație de 2.442 de oameni, biserică, stație de cai de poștă; ruinele vechiului conac al familiei Balș.

3.4.2. Planificare spațială

Localitatea nu dispune de un Plan Urbanistic General.

3.4.3. Resurse naturale

Suprafața satului Gura Galbenei este de 5592,99 ha, mărimea fondului funciar – 4125,5 ha, dintre care: teren arabil – 3439,29 ha, păduri – 647,57 ha.

Bazine acvatic | Satul dispune de un iaz cu o suprafață totală de 17,86 ha, 10 fântâni arteziene dintre care 4 sunt funcționabile și 294 fântâni de mină.

În anii secetoși, majoritatea fântânilor din partea de sus a comunei seacă. În partea de jos a comunei apa din fântâni este poluată. Din aceste considerente revitalizarea sistemului de apeduct și construirea unor noi porțiuni este o problemă prioritară pentru localitate.

Bogățiile subterane | ale comunei sunt reprezentate prin resurse de lut și nisip, care sunt folosite în construcția caselor. Satul dispune de o carieră neautorizată de nisip care în

prezent este la balanța APL. Resursele subterane extrase sunt utilizate, în mare parte, în localitate.

3.4.4. Factorii de poluare a mediului

Calitatea aerului | În Satul Gura Galbenei volumul noxelor degajate în atmosferă este minim, reieșind din faptul că pe teritoriul comunei nu exista depozite de îngrășăminte și pesticide, a fost construită o benzinărie. Principalele surse de poluare a mediului constituie transportul auto, gunoiștile autorizate și neautorizate, gazele eliberate de cazangeria școlii, arderea tuturor tipurilor de combustibil în gospodăriile personale, arderea ilegală a miriștii și deșeurile de la animale din gospodăriile personale.

Calitatea solului | Principalul factor de degradare a solurilor este eroziunea. Activitatea economică a condus la intensificarea proceselor de degradare a terenurilor și învelișului de sol. Reducerea exagerată a aplicării îngrășămintelor conduce la epuizarea conținutului de elemente fertile în soluri și la scăderea productivității terenurilor. Practica agricolă demonstrează că, capacitatea de producție și recoltele cresc prin utilizarea tehnologiilor avansate, mașinilor și uneltelor perfecționate, utilizarea îngrășămintelor și pesticidelor, efectuarea lucrărilor de irigare, desecare, drenare, de prevenire și combatere a eroziunii solului, etc.

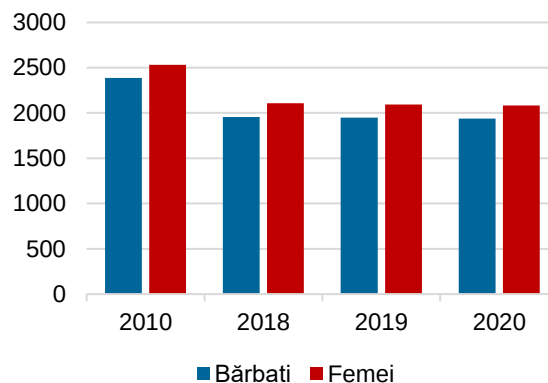
Calitatea apei potabile | Analiza apei din fântânile comunei, iaz, râu efectuată scoate în evidență faptul că apa potabilă a 70% din fântânile supuse analizei are un procent înalt de nitrați, nitriți și urme de amoniac ce întrec cotele admisibile. Dintre 4 fântâni arteziene doar la una indicatorii apei corespund normelor sanitar-epidemiologice.

Gestionarea deșeurilor | Gestionarea deșeurilor în satul Gura Galbenei se efectuează de către ÎM "Tulumba-Service", însă rămâne încă o problemă pentru asigurarea unui mediu ambiant curat.

3.2. Demografie

3.4.1. Potențialul uman

Populație | La 1 ianuarie 2020, populația comunei constituia 5002 locuitori, din care populația cu vârstă aptă de muncă reprezenta circa 44,7% (2236 femei și bărbați). Perioada ultimilor 3 ani, se înregistrează o permanentă scădere a numărului populației (de la 5101 în anul 2016, la 5002 în 2020), pe de o parte cauzată de un spor natural negativ, cât și de migrația externă și internă a populației.

Figura 2. Dinamica populației pe genuri

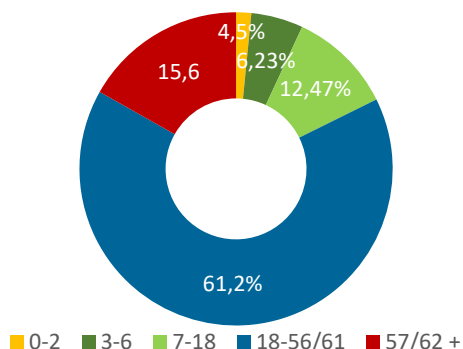
Comparativ, cu 01 ianuarie 2010, numărul populației comunei s-a micșorat cu 901 persoane sau cu 18,3% din populația anului 2010. Conform datelor sporul natural este negativ, mortalitatea avansează natalitatea cu 12 persoane în 2019, înregistrându-se 40 nașcuți și 52 decese.

La 01 ianuarie 2020, raportul după gen a populației localității este de 48,2% bărbați la 51,29% femei, femeii fiind într-un număr de 145 persoane mai mult ca bărbați. Diferența de genuri din 2010 până în prezent este în continuă scădere pentru categoria bărbați.

Tabelul 3. Dinamica populației după genuri

Indicatori	01.01.2010	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	2020/2010
Populația		5101	5101	5002	
Bărbați					
Femei					

Sursa: Primăria localității

Figura 3. Structura populație pe vârste 2020

La începutul anului 2019, în componența populației comunei Gura Galbenei ponderea cea mai mare o dețin persoanele cu vârstă aptă de muncă (cuprinsă între 16 – 56/61 ani) de 61,2%. Acest fapt este favorabil pentru implicarea categoriei date apte de muncă în dezvoltarea locală. Restul 23,2% a populației comunei, sunt copii și tineri cu vârsta sub 17 ani sau peste vârsta aptă de muncă (15,6% - persoane ieșite la pensie).

Localitatea Gura Galbenei se va confrunta în următorii ani cu o sporire a procesului de îmbătrânire a populației, care va determina o presiune demografică în descreștere. Potrivit, Republicii Moldova care se confruntă la nivel global cu un proces de îmbătrânire demografică, datorat în principal scăderii natalității care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere (0-14 ani). Astfel, creșterea numărului locuitorilor în vârstă de peste 57/62+ ani, care la moment constituie 61,2% din totalul populației, relevă că Satul este în categoria satelor cu tendințe de îmbătrânire a populației.

Tabelul 4. Evoluția structurii pe grupuri de vârstă a populației

Vârsta	01.01.2019
0-3	228
3-7	318
7-16	637
16-56/61	3122
57/62+	796

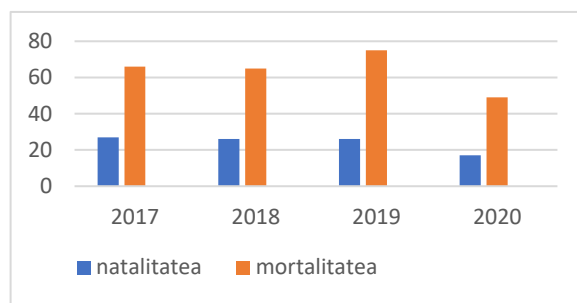
Sursa: Primăria localității

Numărul populației se menține în descreștere în ultimii 3 ani, sporul natural fiind negativ. În anul 2019 natalitatea a înregistrat un număr de 26 copii născuți, pe când s-au înregistrat 75 de cazuri de deces în rândul populației. Aceeași evoluție asupra sportului negativ se înregistrează și în 2020.

Tabelul 5. Evoluția natalității în ultimii ani

Perioada	Total populație	Născuți	Decedați	
			Total	inclusiv copii până la 1 an
2017		27	66	-
2018	5101	26	60	-
2019	5101	26	75	1
2020	5002	19	57	1

Sursa: Primăria localității

Figura 4. Evoluția natalității în ultimii ani

3.4.2. Forța de Muncă

Aspecte ocupaționale | În perioada analizată predomină populația aptă de muncă, care constituie cca 43,8% (persoane) din numărul total al locuitorilor, însă doar 692 dintre persoane sunt active sunt angajați și lucrează pe teritoriul comunei, circa 30,9% din totalul celor apti de muncă.

Tabelul 6. Dinamica structurii populației după domenii de activitate, 2010-2020

Categorii sociale	2010	2020
TOTAL (în limitele comunei)		692
Populație ocupată în economie, inclusiv:		
- în agricultură		
- în industrie (inclusiv locuitorii ce merg la muncă în alte localități)		
- servicii și comerț		
Învățământ și educație preșcolară		
Ocrotirea sănătății (inclusiv asistența socială)		
Administrație Publică Locală și servicii Satulle		
Altele		
Șomeri înregistrați la OFM		

Sursa: Primăria localității

3.4.3. Profil migraționist (pentru partenerile MiDL)

Una dintre principalele consecințe ale crizei socio-economice prin care trece comunitatea o constituie migrația internă și externă, care a atins proporții îngrijorătoare. 912 localnici sau 32% din populația economic activă, inclusiv 439 femei, completează rândurile băștinașilor, care pleacă frecvent la munci peste hotare.

Bărbații activează în domeniul construcțiilor, femeile - în domeniul serviciilor de îngrijire a persoanelor în etate, munci agricole sezoniere, etc.

Cele mai solicitate țări de plecare a migranților din satul Gura Galbenei sunt'

Israel - 450 de persoane, inclusiv 297 femei;

Germania -120 de persoane, inclusiv 16 femei;

Rusia - 200 persoane, inclusiv 75 femei.

America - 86 de persoane, inclusiv 21 femei;

Alte state - 56 de persoane, inclusiv 30 femei.

Pentru următorii 3-5 ani tendințele se vor păstra, iar numărul celor care vor pleca peste hotare va fi stabil, dar va depinde de situația socio-economică din țară.

Tabelul 7. Migrația forței de muncă

Categorii sociale	Nr. de persoane	Structura, %
Total populație:	4019	100
Din ei activează în afara comunei	798	16,31
- în alte localități	742	15,17
Din ei cu caracter stabil	56	1,14

Sursa: Primăria localității

Din lipsa locurilor de muncă în localitate și din lipsa posibilității de a beneficia de cote de teren, cu excepția cazurilor de donare sau moștenire, majoritatea tineretului emigrează la muncă peste hotare. Rezultatele unui studiu realizat asupra cetățenilor plecați peste hotare este reprezentat în tabelul ce urmează.

3.3. Servicii Sociale

3.4.1. Caracteristicile grupurilor vulnerabile

Populația săracă | Categoria populației sărace în s. Gura Galbenei constituie 0,7% din numărul total al locuitorilor satului

Tabelul 8. Populația săracă, 2020

Total săraci	Numărul de gospodării	Bărbați	Femei	Copii	Vârstnici	Persoane cu dizabilități	Gospodării conduse de femei
36							

Sursa: Primăria localității

Persoane cu dizabilități | Numărul de persoane cu grad de invaliditate este considerat a fi mediu și constituie 6,5% din populație. Majoritatea lor sunt cu dizabilități mentale (44,4%) Doar 25% din persoanele cu dizabilități dispun de capacitatea de muncă. De menționat că asistenții sociali sunt receptivi la necesitățile lor și autoritatea locală se implică după posibilitate în soluționarea problemelor lor.

Procesul de incluziune a acestora în societate este în derulare, deoarece vizează schimbarea unei mentalități, și este unul de durată și care trebuie abordat prin activități constante și consecvente. Motivul pentru care persoanele cu dizabilități nu se bucură de acces comun, cu celelalte persoane, la spațiul public este pentru că acestora nu le este oferită o distribuție uniformă în societate, ci sunt sprijinite doar de anumite instituții.

Tabelul 9. Persoane cu dizabilități, 2020

	Total	Femei	Bărbați	Copii
Total persoane cu dizabilități	171	72	90	9
Persoanele cu dizabilități fizice	-	-	-	-
Persoanele cu dizabilități mentale	76			-
Persoanele cu dizabilități fizice grave (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern)	12	4	8	-
Persoanele cu dizabilități fizice medii (capabili pentru activități fără ajutorul extern)	43	22	21	-
Persoanele cu dizabilități fizice angajate în câmpul muncii	11	5	6	-
Persoanele cu dizabilități fizice în etate	53	28	25	-

Sursa: Primăria localității

Minorități religioase | Cu privire la minorități religioase, populația comunei Gura Galbenei este constituită 90 % din creștini ortodocși, care frecventează cu regularitate, în proporție de 30% biserica creștin-ortodoxă „Sf. Mucenic Gheorghe, ce datează din anul 1848, cu hramul care se sărbătorește la 6 mai de Sf. Mucenic Gheorghe.

În sat 5% din populației frecventează biserica evanghelist-baptistă.

Iar 5 persoane sunt de credința Martorilor lui Iehova.

Persoane în etate | Persoanele în etate reprezintă una din cea mai vulnerabilă categorie socială existentă în localitate, majoritatea dintre care trăiesc în condiții dificile. Cu regret este evidentă îmbătrânirea populației, ca rezultat al scăderii natalității și migrației tinerilor. Persoanele în etate reprezintă 18,7% din populație, dintre care 52,6% sunt femei. Majoritatea persoanelor din categoria dată dețin un teren agricol, pe care-l îngrijesc pentru a-și asigura existența.

Această categorie a populației se confruntă cu probleme economice grave, cum ar fi: lipsa de surse financiare pentru procurarea lemnului sau achitarea serviciilor Satului.

Tabelul 10. Persoane în etate, 2020

Total persoane în etate	Femei în etate	Persoane singure în etate	Femei singure în etate	Vârstnici cu dizabilități	Femei în etate cu dizabilități
935	492	65	47	53	28

Sursa: Primăria localității

3.4.2. Servicii Sociale

Satul Gura Galbenei, precum și toate localitățile din republică, are tradiții frumoase în ceea ce privește educația copiilor, care mențin nivelul moral și spiritual al comunității în general. Sistemul educațional existent în localitate este reprezentat de următoarele niveluri:

- **Preșcolar (grădiniță de copii)**, cu 2 grădinițe o capacitate de 160 și 53 copii , frecventează, respectiv, 57 și 33 copii,
- **Primar/Secundar (liceu)**, cu o capacitate de 1164 elevi, frecventează 435 elevi, fete și băieți.

Obiectul major al procesului educațional este formarea și pregătirea copiilor pentru viață și activitate într-o societate democratică, precum și adaptarea lor la condițiile mereu schimbătoare ale societății.

Tabelul 11. Instituțiile de învățământ

Instituția	Beneficiari	Câți copii	Limba de predare
Grădinița de copii "Guguță"	Copiii din localitate de vârsta preșcolară	57	Română
Grădinița "Lăstăraș"	Copiii din localitate de vârsta preșcolară	33	Română
Liceu "Hyperion"	Copiii din localitate	435	Română

Sursa: Primăria localității

Educația preșcolară | Educația preșcolară în Satul Gura Galbenei se realizează în cadrul celor două grădinițe de copii "Guguță" și "Lăstăraș". Grădinița "Guguță" este amplasată în partea de jos a satului și în partea Nord-Vest al satului și are o capacitate de 160 locuri, este frecventată în mediu de 57 copii dintre care 23 fete și 34 băieți, ceea ce constituie 35,6%. Nu există transport pentru copii. O problemă este 15 copii. Agent economic sa presteze servicii

Corpul didactic al grădiniței este constituit din 6 persoane, personalul auxiliar 17 persoane, fiind suficient pentru asigurarea bunei funcționări a instituției. Vârsta medie a angajaților grădiniței constituie 45 ani. Instituția dispune de 3 grupe și 3 săli de studii.

Caracteristicile tehnice ale grădiniței "Guguță":

Anul înființării: 1987

Capacitatea proiectată: 160 locuri

Suprafață totală: 1670 m²

Suprafață utilizată: 885 m²

Localizare: Satul Gura Galbenei, str.

Starea generală tehnico-edilitară a grădiniței este un bună. Recent a fost făcută reparație capitală, acoperișul este în stare bună.

Aprovizionarea cu apă a grădiniței se realizează centralizat de către ÎM „Tulumba-Service”, serviciul fiind prestat permanent fără întreruperi. Pentru necesitățile zilnice de apă caldă, grădinița utilizează boilere electrice. Atât apa caldă cât și cea rece este disponibilă în toate încăperile grădiniței (în bucătărie și veceuri).

Canalizare. Apele uzate sunt evacuate într-o fosă septică locală.

Sistem de încălzire. Grădinița are cazangerie autonomă pe bază de gaz natural. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite permanent.

Veceuri. Acestea sunt în interiorul clădirii, de tip closet, separate pentru copii și pentru personalul instituției. Există veceu pentru persoane în cărucior.

Accesibilitatea în instituție. Grădinița are pante de acces, ușile sunt adaptate pentru persoane cu cărucior. Nu îi comoda

Grădinița "Lăstăraș" este amplasată în centrul comunei și are o capacitate de 53 locuri, este frecventată în mediu de 33 copii dintre care 16 fete și 17 băieți, ceea ce constituie 62,2%.

Corpul didactic al grădiniței este constituit din 5 persoane, personalul auxiliar 18 persoane, fiind suficient pentru asigurarea bunei funcționări a instituției. Vârsta medie a angajaților grădiniței constituie 40 ani. Instituția dispune de 3 grupe și 3 săli de studii.

Caracteristicile tehnice ale grădiniței "lăstăraș":

Anul înființării: 1967

Capacitatea proiectată: 53 locuri

Suprafață totală: 200m²

Suprafață utilizată: 200m²

Localizare: Satul Gura Galbenei.

Starea generală tehnico-edilitară a grădiniței este un bună. Recent a fost făcută reparație capitală, acoperișul este în stare bună.

Aprovizionarea cu apă a grădiniței se realizează centralizat de către ÎM „Tulumba-Service”, serviciul fiind prestat permanent fără întreruperi. Pentru necesitățile zilnice de apă caldă, grădinița utilizează boilere electrice. Atât apa caldă cât și cea rece este disponibilă în toate încăperile grădiniței (în bucătărie și veceuri).

Canalizare. Apele uzate sunt evacuate într-o fosă septică locală.

Sistem de încălzire. Grădinița are cazangerie autonomă pe bază de gaz natural. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite permanent.

Veceuri. Acestea sunt în interiorul clădirii, de tip closet, separate pentru copii și pentru personalul instituției. Există veceu pentru persoane în cărucior.

Accesibilitatea în instituție. Grădinița are pante de acces, ușile sunt adaptate pentru persoane cu cărucior.

Învățământul primar, secundar general și liceal Învățământul primar, secundar general și liceal în Satul Gura Galbenei se realizează în cadrul Liceului Teoretic „Hyperion”. În prezent în liceu învață 435 de elevi

Caracteristicile tehnice ale LT „Hyperion”:

Anul înființării: 1987

Capacitatea proiectată: 1164locuri

Suprafață totală: 4920 m²

Suprafață utilizată: 4920 m²

Localizare: Satul Gura Galbenei

Starea generală tehnico-edilitară a liceului este un deplorabilă. Clădirea se află într-o stare avariata.

Aprovizionarea cu apă a liceului se realizează centralizat de către ÎM „Servcom Gura Galbenei”, serviciul fiind prestat permanent fără întreruperi. Apa caldă, este doar în bucătărie.

Canalizare. Cu toate că liceul dispune de rețele interne de canalizarea, acestea nu sunt funcționale.

Sistem de încălzire. Liceul are cazangerie autonomă pe bază de biomasă. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite permanent.

Veceuri. Acestea sunt în amplasate afară, de gaură în pământ. Veceurile sunt separate pentru băieți și fete, dar sunt comune pentru elevi și profesori.

Accesibilitatea în instituție. Liceul nu are pante de acces, iar ușile nu sunt adaptate pentru persoane cu cărucior.

Cultura | În satul Gura Galbenei activează Casa de cultură. În cadrul casei de cultură își desfășoară activitatea filiala școlii de arte din or. Cimișlia.

Specialiștii casei de cultură activează după un program, organizând diverse acțiuni care au drept scop promovarea și valorificarea obiceiurilor și tradițiilor naționale.

Ocrotirea sănătății | Serviciile de sănătate sunt prestate prin intermediul centrului de sănătate și 2 farmacii. Centrul a fost construit recent și este adaptat la necesitățile pacienților. Dar încă nu este dotat cu toate echipamente. Cu toate acestea nu toți cetățenii pot beneficia de servicii medicale gratuite. De polițe de asigurare gratuite dispun doar 2506 persoane, inclusiv copii și bătrânii, sau 47 % de populație Restul populației -- 53 % nu dispune de poliță de asigurare medicală și sunt nevoiți să meargă în centrul raional pentru a primi servicii cu plată.

Protecția socială | Protecția socială este o componentă a sistemului de protecție socială a raionului. În Satul Gura Galbenei, un număr important de persoane asistate social beneficiază de ajutorul public. În localitate din 2011 activează cantina socială care prestează servicii pentru 50 beneficiari dintre care 36 sunt copii.

36 de persoane beneficiază de serviciu îngrijire la domiciliu. 7 maturi au asistent personal la domiciliu. 8 copii beneficiază de asistență parentală profesionistă.

O altă categorie vulnerabilă de populație o constituie copiii a căror unul sau ambii părinți sunt plecați peste hotare. În prezent în sat locuiesc 186 de copii (97 fete. 89 băieți), ai căror părinți sunt plecați la munci peste hotare. Acești copii sunt lăsați în grija bunelor sau rudelor apropiate 48 de copii locuiesc doar cu un singur părinte și de cele mai multe ori abandonează școala sau au note mici la obiecte sau la purtare.

Principalele probleme cu care se confruntă persoanele cu dezabilități sunt: (i) Lipsa condițiilor necesare pentru deplasarea și accesul la serviciile publice (liceu, grădinițele, oficiul poștal, centrul medicilor de familie); (ii) cuantumul scăzut al indemnizațiilor pentru invaliditate prestate de sistemul asigurărilor sociale (iii) Lipsa unui transport social pentru

deplasarea la instituțiile care oferă servicii sociale (iv) Lipsa condițiilor de a se încadra în câmpul muncii pentru persoanele cu dezabilități care au o capacitate de muncă sporită.

Servicii culturale și de recreere | sunt prestate de biblioteca publică, casa de cultură, complexul sportiv, mini- stadion. În cadrul proiectului „Novoteca” biblioteca publică care se găsește în incinta casei de cultură a fost dotată cu 6 calculatoare .care este vizitată de elevi și maturi.

.

3.4. Economia

3.4.1. Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri

Economia localității este axată pe câteva sectoare de bază: agricultura, comerțul și industria, secundate de alte activități economice de scară mică: gospodărie, transporturi, horticultura, servicii, confecții.

La o populație activă de 2853 de persoane. 2236 sau 78 % sunt ocupate cu anumite tipuri de activități în localitate. Însă aici sunt doar 692 de locuri de muncă formale, ceea ce acoperă doar circa 31% din populația aptă de muncă.

Gura Galbenei dispune de un număr relativ mic de agenți economici. Aici activează 6 SRL, 1 societate pe acțiuni, 11 de GȚ. Contribuția lor la completarea bugetului local este nesemnificativă.

Supraviețuirea economică a localnicilor este asigurată și de "gospodăria pe lângă casă". O activitate tradițională a localnicilor constituie creșterea animalelor, circa 2665 capete. În localitate sunt 65 crescători de animale. În majoritate bărbați. În același timp în localitate nu există nici o întreprindere de prelucrare a cărnii și pieilor de animale.

În cadrul primăriei nu există un specialist pe domeniul economic și atragere a investițiilor, iar Consiliul Local nu a stabilit facilități și scutiri de impozite și taxe pentru anumite categorii de antreprenori. La nivel local nu există structuri neformale ale oamenilor de afaceri sau un consiliu economic, dar periodic sunt organizate întâlniri cu cetățenii și antreprenorii locali.

Patrimoniu istoric și de atracție a turiștilor și locații de cazare turistică (hoteluri, pensiuni) deocamdată nu există. În schimb Gura Galbenei se face remarcată prin existența meșterilor populari în domeniul confecționării instrumentelor muzicale (1 bărbat) și croșetatul (1 femeie). Atât resursele naturale, cât și meșteșugurile sunt nevalorificate, turismul necesită a fi dezvoltate. Antreprenorii locali necesită mai multă asistență informațională, consultativă și de suport pentru promovarea și dezvoltarea afacerilor.

Tabelul 12. Repartizarea agenților economici după forma organizatorico-juridică

Agenți economici	2018	2019	2020	Pondere (%)
Întreprinderi cu drept de persoane fizice, inclusiv:	20	20	22	9%
- întreprinderi individuale	11	11	11	-
- gospodării țărănești	9	9	11	-
- patentă	-	-	-	-
Întreprinderi cu drept de persoane juridice, inclusiv:	8	8	8	
- societăți cu răspundere limitată	6	6	6	
- societăți pe acțiuni	1	1	1	
- întreprinderi municipale	1	1	1	
Instituții și organizații neguvernamentale	2	2	2	
TOTAL:	10	10	10	

Sursa: Primăria localității

3.4.2. Sectorul Agriculturii

Valoarea terenurilor în Gura Galbenei variază în dependență de destinația terenului: agricol sau sub construcție și amplasament: în intravilan sau extravilan, iar valoarea imobilului de amplasament și utilități. Prețurile variază între 100 - 150 USD pentru un 1 ar de teren sub construcții și până la 750 USD pentru un ha de teren agricol.

Agricultura Totodată, în localitate nu există nici un producător agricol mare, care ar avea în gestiune mai mult de 50 hectare de terenuri.

În același timp este acută problema realizării producției agricole în general și a surplusului de produse agricole obținute pe loturile de lângă casă, în special. Satul este așezat pe un traseu de importanță republicană, pe care transportul circulă permanent, însă cele mai importante piețe sunt amplasate la 19 km depărtare, aceasta nu-i avantajează pe producătorii locali, care își vând produsele în centrul satului (loc neautorizat și fără condiții). În sat activează 10 gospodării țărănești care cresc cereale de I și II grupă. Din 470 ha viță de vie doar 150 ha sunt prelucrate.

Structura fondului funciar | Suprafața totală a localității constituie 5592.99 ha, dintre care 563.71 ha constituie intravilanul localității. Din totalul extravilanului 3439.29 ha constituie terenurile agricole. 726,21 ha este rezerva din proprietatea publică. Restul terenurilor din extravilanul comunei sunt plantații forestiere (647.57 ha), terenuri aflate sub apă (165.86 ha).

3.4.3. Industria

Industria de procesare a producției agricole este reprezentată de doar câțiva agenți economici mici, care angajează în total până la 20 de salariați (2 puncte de uscat fructe. 1 întreprindere de confecționare a articolelor din metal).

3.4.4. Comerțul și serviciile

Comerțul este realizat în 12 unități de comerț cu ridicata și amănuntul a produselor alimentare sau industriale.

Comerțul este realizat în 12 unități de comerț cu ridicata și amănuntul a produselor alimentare sau industriale.

În localitate nu este nici o filială a băncilor comerciale operațiunile financiare efectuate la băncile situate în centrul raional, salariile și pensiile cetățenilor sunt efectuate prin intermediul oficiului poștal.

3.4.5. Potențialul de dezvoltare economică locală

Pentru atragerea investițiilor autoritățile locale dispun de 2 spații, grădinița de copii (3 etaje) și fostul sediu al Băncii de Economii. UAT deține în proprietate bazine acvatice (circa 40 ha) și fond forestier (circa 10 ha), fâșii verzi de protecție (circa 10 ha).

În localitate activează 21 de agenți economici principali. Dintre care 19 activează în domeniul comerțului.

Tabelul următor prezintă actorii principali ai economiei locale.

Tabelul 13. Principalii agenți economici din localitate

#	Agent economic	Specializare	Comentariu
	ÎI "V.ROTARU"	servicii	Comerț cu ridicata și amănuntul: magazin alimentar
	ÎI „BUDEANU VIORICA”		Comerț cu ridicata și amănuntul: magazin alimentar
	ÎI „GÂSCĂ VALERIU”		Comerț cu ridicata și amănuntul: magazin alimentar, mag. nespecializat
	ÎSC „LUKOIL MOLDOVA” SRL		Comerț cu ridicata și amănuntul: magazin nespecializat/stație de alimentare cu carburanți
	SC. „ALTOS PLUS” SRL		Comerț cu amănuntul: comercializarea mărfurilor

#	Agent economic	Specializare	Comentariu
	ÎI „PAPUHA SERGIU”		Comerț cu ridicata și amănuntul:magazin alimentar /sală de ceremonii
	ÎI „SAMOILOV ALEXEI”		Comerț cu ridicata și amănuntul:magazin alimentar
	SRL „DINIRO GRUP”		Comerț cu ridicata și amănuntul:magazin alimentar,mag. materiale de construcție
	ÎI „BURDUH ANDREI”		Comerț cu ridicata și amănuntul:magazin alimentar /sală de ceremonii
	ÎI „MICHÎȘOR”		Comerț cu ridicata și amănuntul:magazin alimentar
	ÎI „SANDU MITROFAN”		Comerț cu ridicata și amănuntul:magazin alimentar
	ÎI „CODRU - CEBAN”		Comerț cu ridicata și amănuntul:farmacie
	ÎI „EREMIA ADRIAN”		Comerț cu ridicata și amănuntul:farmacie veterinară
	ÎI „DONI NICOLAE”		Comerț cu ridicata și amănuntul:fabricarea și comercializarea articolelor din metal
	SRL „CAZANOV OLEG”		Comerț cu ridicata și amănuntul:magazin alimentar
	SC „TERMOBLOC”		Comerț cu ridicata și amănuntul:magazin materiale de construcții
	ÎI „OU MIHAIL”	servicii	Prestări servicii veterinare
	SC „ACSOD” SRL		Comerț cu ridicata și amănuntul:magazin alimentar /sală de ceremonii
	CRC „UNIVERSCOOP” Cimișlia		Comerț cu ridicata și amănuntul:magazin alimentar
	GȚ „ANDREI ROTARU”	Agricultură	
	ÎM „TULUMBA SERVICE”		Distribuția apei, salubritate

Sursa: Primăria localității

Pentru atragerea investițiilor autoritățile locale dispun de 2 spații, grădinița de copii (3 etaje) și fostul sediu al Băncii de Economii. UAT deține în proprietate bazine acvatice (circa 40 ha) și fond forestier (circa 10 ha), fâșii verzi de protecție (circa 10 ha).

3.5 Infrastructura

3.6.1. Fondul locativ

Numărul total de gospodării casnice ale comunei este de 2156 gospodării.

Suprafața totală a fondului locativ la 31.12.2019 constituie 97425 m², dintre care 1021 m² în blocuri cu apartament și 96404 m² în case particulare.

3.6.2. Infrastructura Utilităților Publice

Gradul de echipare cu utilități publice : La nivel local sunt 294 de fântâni de mină. 70,7% din acestea fiind utilizate ca sursă de apă potabilă Serviciul de salubritate este gestionat de Î.M. "Tulumba-Service" (din 2014) deservește 421 de gospodării sau 22%.

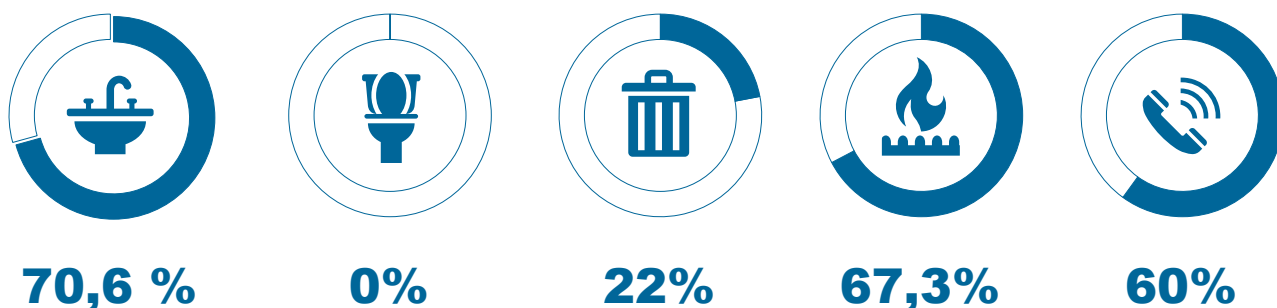
Circa 70,7% din gospodării sunt conectate la rețeaua de apeduct, iar 67,3% la sistemul de alimentare centralizat cu gaze naturale.

Instalații producătoare de energie din surse regenerabile, inclusiv instalații solare și de utilizare a biomasei în scopuri energetice (reziduuri agricole, lemne, etc.) lipsesc.

Întreprinderea intercomunitară din raionul Cimișlia care prestează servicii de evacuare a deșeurilor, deszăpezire și plafonare a drumurilor în Clusterul Gura Galbenei pentru locuitorii și agenții economici din localitățile Gura Galbenei, Albina, Lipoveni și Ivanovca Nouă. Întreprinderea Municipală „TULUMBA-Service” este funcțională și activează în baza statutului. Regulamentului privind organizarea, funcționarea și administrarea ÎM „TULUMBA-Service”, documente ce au fost aprobate de către reprezentanții autorităților locale din cele trei comunități.

În urma analizei, au fost stabilite și aprobate tarifele pe care întreprinderea Municipală le va aplica către consumatori (agenți economici, instituții publice, gospodării casnice)

Beneficiari ai serviciului creat sunt aproximativ 10 000 de cetățeni care locuiesc și activează în cele patru sate ale clusterului: Gura Galbenei, Albina, Lipoveni, Ivanovca Nouă (10 500 de gospodării casnice și circa 400 persoane juridice - agenți economici și instituții publice).

Figura 1. Gradul de echipare a fondului locative cu utilități publice

În localitate există și un serviciu intercomunitar de pompieri și salvatori. În care activează 4 persoane și care deservește localitățile Gura Galbenei, Albina, Lipoveni, Ivanovca Nouă. Serviciul este întreținut prin cooperarea resurselor din bugetele APL ale localităților deservite.

Infrastructura drumurilor locale | Gura Galbenei se află la o depărtare de 45 km de Chișinău (conexiune aeroport și cale ferată) și cca 90 km de punctul de trecere a frontierei (Leușeni-Albița).

Doar 1.8 km din 60 km de drumuri locale (în special arterele principale) sunt asfaltate, 5.5 km sunt pavate sau executate în "variantă albă". Restul de 45,6 km de drumuri nu au acoperământ rigid, pe timp de iarnă devenind impracticabile. În localitate sunt doar 4,365 km de trotuare asfaltate.

Starea deplorabilă a drumurilor locale face dificil accesul populației, în special a copiilor, la serviciile publice. Pe timp de toamnă-iarnă copiii din sectoarele îndepărtate ale satului nu pot fi asigurați cu transport pentru deplasarea către liceu, grădinițe, etc.

3.6 Buna guvernare și management

3.6.1. Gestionarea administrativă

Administrația publică locală | Conform Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006 autoritățile administrației publice locale ale comunei Gura Galbenei sunt reprezentate prin Consiliul Local și Primărie. Activitatea autorităților administrației publice locale este bazată pe legislația în vigoare și propriile Regulamente de organizare și funcționare.

Tabelul 14. Structura AAPL, 2020

Gen	Primăria, persoane	Consiliul Local, persoane
TOTAL	20	15
Bărbați	12	9
Femei	8	6

Sursa: Primăria localității

Consiliul local este autoritatea deliberativă a comunei constituit din 15 consilieri aleși în urma alegerilor locale generale din 20 octombrie 2021. Consiliul local este constituit din 6 femei (ceea ce constituie 40%) și 9 bărbați (60%), persoane cu venit mediu.

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare în cadrul Consiliului, în dependență de specificul local au fost create următoarele comisii consultative de specialitate:

1. Comisia pentru buget, finanțe, agricultură, urbanism, amenajarea teritoriului, servicii publice și protecția mediului (5 membri)
2. Comisia pentru învățământ, tineret, sport, sănătate, cultură, protecția socială și instituții publice locale (5 membri)
3. Comisia pentru administrația publică, juridică, petiții și relații internaționale (5 membri).

Primăria este instituția administrației publice locale condusă de primar prin care se realizează principiile de autonomie locală, descentralizarea serviciilor publice, consultarea cetățenilor și este organul de conducere operativă a treburilor publice locale. Primarul este autoritatea reprezentativă a populației și executivă a Consiliului local.

Personalul primăriei este reprezentat de 20 persoane, dintre care 8 femei, ceea ce constituie 40%, și 12 bărbați, respectiv 60%. Doar patru din funcționarii actuali au studii superioare, trei medii de specialitate. Experiența minimă a specialiștilor primăriei este de un an. Vârsta angajaților primăriei tinde spre una avansată, aceasta variind între 24 și 60 ani.

Principiile de bază ale activității tuturor specialiștilor încadrați în cadrul serviciilor publice ale Primăriei sunt colegialitatea, disciplina, competența și responsabilitatea. Aceste principii asigură buna funcționare a serviciilor primăriei și încrederea locuitorilor în buna gestionare a treburilor publice.

Primăria dispune de propriul sediu cu o suprafață totală de 200 m², care este suficientă pentru bună organizare și desfășurare a activităților APL.

Pentru coordonarea operativă și eficientă a activităților în aceste domenii în cadrul primăriei funcționează următoarele serviciile publice locale:

Tabelul 15. Serviciile publice și atribuțiile lor

Funcția publică/postul	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr de funcții publice / posturi
Primar	Numește, stabilește atribuțiile și eliberează din funcție șefii de subdiviziuni, de servicii din subordine, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională. Exerciță funcția de ordonator principal de credite. Reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice și juridice din țară și străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii. Constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat.	1
Viceprimar	Coordonează activitatea serviciilor din domeniile delegate de Primar – învățământ, sănătatea, cultura, tineretul, sportul, asistență socială comunitară și stabilește măsurile de îmbunătățire a activității lor, inițiază și propune consiliului local, prin serviciile și compartimentele de specialitate, proiectele de hotărâri pentru domeniile delegate și controlează modul de realizare a măsurilor ce se impun pentru punerea lor în executare; conduce activitatea comisiei administrative ca președinte și coordonează activitatea a comisiei pentru minori și protecția drepturilor copiilor ca vicepreședinte, ține sub control igiena și salubritatea localității, menținerea ordinii publice în localitate împreună cu serviciile de specialitate, monitorizează realizarea depozitării deșeurilor menajere, industriale și de altă natură și luarea măsurilor legale pentru protecția mediului în comunitate, la măsuri pentru asigurarea inventarierii, evidenței și urmăririi bunurilor care aparțin domeniului public. Îndeplinește orice atribuții prevăzute de lege sau încredințate de către consiliul local sau primar.	1
Secretar al CL	Asigură înștiințarea convocării consiliului local. Asigură buna funcționare a primăriei. Asigură efectuarea lucrărilor de secretariat. Asigură aducerea la cunoștința publică a deciziilor consiliului local și a dispozițiilor normative ale primarului. Eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii. Asigură evidența populației de pe teritoriul u.a.t Completează cartea de imobil și cartea de gospodărie cu populația existentă.	1
Contabil șef, contabil	Efectuează planificarea, gestionarea și controlul resurselor financiare publice. Efectuează calcularea salariului. Efectuează și prezintă dări de seamă la centrul de statistică, inspectoratul fiscal, fondul social și Direcția de finanțe	1
Specialist principal în	Asigură, calculează, percep impozitele în primăria comunei. Efectuează și prezintă dări de seamă la Inspectoratul Fiscal, Casa teritorială de asigurări sociale.	2

Funcția publică/postul	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr de funcții publice / posturi
perceperi fiscale		
Specialist principal în reglementare a regimului proprietății funciare	Efectuează controlul monitoring ului fondului funciar, folosirea rațională a terenurilor și protecția acestora indiferent de destinația lor, în raza primăriei localității.	1
Secretar administrativ	Efectuează dactilografierea tuturor documentelor și corespondenței în primărie.	1
Conducător auto	Asigură securitatea patrimoniului încredințat de angajator, respectarea regulilor de protecție a muncii, securitatea anti incendiară	-
Paznic	Asigură întreținerea și menținerea curățeniei încăperilor și împrejurimilor clădirii administrative a primăriei	3
Dereticătoare		1

Sursa: Primăria localității

Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare comunitară în ultimii 3 ani | Conform datelor oferite de către primărie, este prezent un nivel ridicat de participare al locuitorilor s. Gura Galbenei în cadrul proiectelor de dezvoltare comunitară, la luarea deciziilor privind prioritățile proiectului, participarea la evaluarea proiectului, participarea activă la implementare. De menționat ca participă în special reprezentanții gospodăriilor cu venit mediu, rata participării femeilor fiind de 49% comparativ cu rata participării bărbaților.

Tabelul 16. Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare în ultimii 3 ani

Proiectele de dezvoltare a comunității	Perioada	Finanțatorul
Toate drumurile duc la Gura Galbenei	2017-2018	Guvernul Elveției, Guvernul R. Moldova, APL Gura Galbenei
(asfaltarea str. Ștefan cel Mare 2 km.)	2017	Consiliul raional Cimișlia, APL Gura Galbenei, contribuția populației
Reparația capitală str. Fântânilor sector „jos”, intersecție Mihai Eminescu (grădinița „Guguță”)	2017	Primăria Măgurele, jud. Prahova, România și APL Gura Galbenei
Amenejarea zonei de odihnă și agrement scuarul „Alexandru Ioan Cuza”	2019	Ambasada SUA
Construcția blocului sanitar la Casa de Cultură	2020	Agenția pentru Eficiență Energetică R. Moldova, Consiliul raional Cimișlia

Sursa: Primăria localității

3.6.2. Bugetul Local

În ultimii 3 ani, în bugetul local s-au încasat venituri totale în valoare de: 6279,16 mii lei în 2018, 6567 mii lei în 2019 și pentru 2020 au fost aprobate 6186,6 mii lei. Dacă e să excludem transferurile cu destinație specială pentru investiții capitale, tendința este una constantă. Cea mai mare parte a veniturilor o constituie transferurile care înregistrează valori cuprinse între 50-60%, ceea ce determină o dependență foarte mare față de bugetul de stat. Veniturile proprii constituie în mediu 30% din totalul veniturilor locale, ceea ce constituie un indicator economic destul de reprezentativ.

Tabelul 17. Evoluția veniturilor totale a bugetului local, 2017-2020, mii lei

Denumirea indicatorului	2017	2018	2019	2020
	executat			aprobat
1. Veniturile – total:	5460,4	6279,16	6567,0	6186,60
Venituri regulatorii				
2. Veniturile proprii	1822,3	2433,56	2110,6	2049,2
3. Taxele locale	113,3	135,2	115,9	101,1
4. Mijloace speciale	142,9	137,8	152,6	201,0
5. Transferturi	3381,9	3572,6	4187,9	3835,3

Sursa: Primăria localității

Din analiza evoluției cheltuielilor constatăm că cea mai înaltă pondere îi revine grădinițelor și constituie 41%, fiind urmat de cheltuielile pentru servicii socială și anume cantina socială care se află în gestiunea APL și este de 19,8%.

Tabelul 18. Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, 2017-2020, mii lei

Denumirea indicatorilor	2017	2018	2019	2020
	executat			aprobat
Cheltuieli total	5325,7	6104,7	7464,6	6186,6
Aparatul administrativ	744,5	1212,7	1325,5	1221,7
Armata Națională	1,0	1,0	1,0	1,0
Grădinița	2214,4	2286,1	2766,2	2501,8
Școala	-	-	-	-
Contabilitate	-	-	-	-
Biblioteca	121,2	149,2	182,2	207,6
Cultura, arta, sport	114,3	168,4	204,9	231,0
Tutela	-	-	-	-
Amenajarea teritoriului	50,3	56,2	144,8	100,0
Cheltuieli neatribuite la alte grupe (de servicii)	-	-	-	-
Serviciile cantinei sociale	1040,0	1073,5	1150,5	1228,0
Gospodăria silvică	-	-	-	-
Fondul de rezervă	5,0	5,0	5,0	15,0
Școala primară	-	-	-	-
Alte cheltuieli	1035,0	1152,6	1684,5	680,5

Sursa: Primăria localității

3.6.3. Gestionarea bunurilor

Proprietatea s. Gura Galbenei se constituie din totalitatea bunurilor imobile proprietate publică, amplasate pe teritoriul administrativ al s. Gura Galbenei, la data intrării în vigoare a Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, se

aflau în administrarea/gestiunea sau în folosința autorităților administrației publice ale unităților administrativ-teritoriale, a instituțiilor bugetare/publice cu autogestiune subordonate acestora, precum și din bunurile dobândite ulterior de acestea prin acte translativ de proprietate, cu excepția celor înstrăinate și a celor stabilite la art. 7 din Legea 29 privind delimitarea proprietății publice. Structura intravilanului s. Gura Galbenei este prezentată în tabelul următor:

Tabelul 19. Structura intravilanului localității

<i>Tipuri terenuri</i>	<i>Suprafață (ha)</i>
Total, inclusiv	5592,99
<i>Intravilan</i>	563,71
<i>Terenuri sub construcții</i>	50,36
<i>Terenuri agricole</i>	3439,29
<i>Rezerva</i>	726,21
<i>Drumuri și cai de comunicație</i>	-
<i>Ape</i>	165,86
<i>Păduri</i>	647,57

Sursa: Primăria localității

Primăria s. Gura Galbenei desemnat în calitate de responsabil de gestionarea bunurilor comunitare specialist principal pentru reglementarea regimului funciar. La moment se efectuează o inventariere anuală a bunurilor.

Conform datelor furnizate de către primăria Gura Galbenei constatăm în ultimii cinci ani au fost înregistrate 13 tranzacții cu valoarea totală de 72,365 mii lei.

Tabelul 19. Tranzacții funciare 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Numărul tranzacțiilor</i>	6	6	-	1	-
<i>Suprafața terenuri, ha</i>	4,18	0,55	-	0,047	-
<i>Valoarea totală, mii lei</i>	125,67	112,64	-	72,127	-

Sursa: Primăria localității

3.6.4 Societatea civilă

Pe teritoriul UAT Gura Galbenei sunt înregistrate și activează 2 organizații nonguvernamentale cu următorul domeniu de activitate:

<i>ONG / grupuri locale organizate (anul creării)</i>	<i>Numărul de membri</i>	<i>Descriere (obiectiv, activitățile principale)</i>	<i>Persoane de contact</i>	<i>Datele de contact:</i>
ONG „Cele 2 ceasuri”	3	1.îmbunătățirea vieții sociale,economice și culturale a localității. 2. derularea unei activități susținute de educație culturală,spirituală și moral-civică...	Munteanu Veronica	068011550 vica_md@yandex.com
AO ”Băstinașii Gurei Galbenei”			Olărescu Cristina	060198866 cristinaolarescu1991@gmail.com

Aceste organizații activează în special pe bază de voluntariat, sporadic accesează fonduri mici pentru soluționarea unor probleme locale. În perioada analizată nici o organizație nu are activitate.

3.7 Analiza SWOT

Analiza SWOT reprezintă instrumentul principal, aplicat în evaluarea calitativă a situației din diferite domenii ale vieții comunitare a satului Gura Galbenei care face o analiză internă pentru a vedea care sunt punctele tari și punctele slabe ale comunității, urmate de o analiză externă concentrată pe oportunitățile și riscurile cele mai importante. Analiza SWOT fost realizată în procesul de planificare strategică, de membrii grupului de lucru, inclusiv grupurile sectoriale și principalele părți interesate.

Tabelul 21. Analiza SWOT

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
▪ Așezarea geografică a satului în vecinătatea traseului național Chișinău - Giurgiulești ▪ Existența de resurse naturale: terenuri agricole cu suprafețe mari, și cu un grad de fertilitate a solului ridicat; ▪ existența fondului forestier ▪ Numărul mare al populației active, aptă de muncă ▪ Existența meșterilor populari în domeniul confecționării instrumentelor muzicale (a viorii) și croșetatul cu perspectiva extinderii spre export ▪ Servicii de aprovizionarea cu apă și gazificare a localității funcționale ▪ Parteneriate intercomunitare locale și internaționale ▪ Numărul relativ mare de agenți economici cu o diversitate a genurilor de activitate ▪ Existența stadionului cu acoperire artificială și a Complexului Sportiv multifuncțional, exploatarea eficientă al căruia ar putea oferi venituri de exemplu prin darea în arendă, organizarea secțiilor și activităților contra plată. ▪ Sediul primăriei adecvat cerințelor, dotat cu infrastructura de asigurare cu apă, energie electrică și termică, tehnică modernă și conectare la internet ▪ aparatul primăriei completat cu cadre de funcționari publici și angajați pe domenii bine pregătiți ▪ Consiliul local funcțional ▪ Existența experienței în scrierea, aplicarea și gestionarea proiectelor comunitare ▪ Capacitatea APL de-a interveni prompt în acordarea primului ajutor în	▪ Existența unei economii monoculare (agricultura) ▪ Terenurile agricole nu sunt consolidate ▪ Grad redus de irigare a terenurilor ▪ Infrastructură de afaceri nedezvoltată ▪ Accesul limitat la resurse financiare și condițiile defavorabile de creditare aplicate în sistemul financiar-bancar ▪ Posibilități restrânse de acces la piețe externe și produse necompetitive ▪ Politici de asistență socială stimulatorii de neactivitate economică, pentru tineri și persoane în vârstă aptă de muncă ▪ Insuficiența mijloacelor financiare pentru perfecționarea personalului ▪ Drumurile de acces spre grădinițele de copii sunt deteriorate în proporție de 60 la sută. ▪ Sistemului de scurgere a apelor pluviale la grădinița de copii „Guguță” necesită reparații capitale ▪ Grădinița de copii „Guguță” necesită reparații capitale parțiale 2 blocuri ▪ Copiii din sectoarele îndepărtate ale satului nu dispun de transport pentru deplasarea către liceu grădinițe. ▪ Grădinițele de copii din localitate nu dispun de spațiu, mobilier, inventar și mijloace necesare. ▪ Laboratoarele de chimie, biologie, fizică de la liceul teoretic „Hyperion” necesită înzestrare cu aparataj și reactive corespunzătoare, cu tehnologii informaționale moderne materiale metodico- didactice conform programei de studiu. ▪ Liceul teoretic nu este asigurat cu mobilier conform vârstelor.

situații excepționale prin intermediul serviciului de pompieri și salvatori. ▪ Acumulare de către migranți a experienței și abilităților de gestionare a business-ului mic și mijlociu; ▪ Implicarea migranților în dezvoltarea comunitară prin coparticiparea la proiecte de investiții locale ▪ Existența unui complex multifuncțional sportiv regional ▪ Existența 2 clădiri istorice din perioada interbelică ▪ Existența monumentelor naturale	▪ Tinerii profesori de la liceu nu dispun de condiții de trai adecvate. ▪ Sistemul de încălzire a liceului necesită reparații capitale ▪ Liceeni nu au acces la grupuri sanitare interne. ▪ Bătrânii solitari și copiii rămași fără îngrijire părintească nu dispun de un centru de plasament ▪ Condiții deplorabile în cantina socială ▪ Casa de cultură nu dispune de utilaj modern și instrumente muzicale ▪ Lucrătorii și asistenții sociali nu sunt asigurați cu transport de serviciu în special pe timp de iarnă. ▪ Lipsa unui club al seniorilor pentru persoanele în etate. ▪ Neadaptarea instituțiilor publice pentru accesul cetățenilor cu dezabilități și persoanelor în etate ▪ Diminuarea numărului de persoane apte de muncă; ▪ Scăderea numărului de persoane implicate în business-ul local ▪ Degradarea unor pături sociale rămase fără întreținere și sprijin familial ▪ Raportul demografic negativ în creștere; ▪ Diminuarea numărului de copii în instituțiile preșcolare și școlare.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
▪ Comunitate situată la 50 km de mun Chișinău ▪ Vecinătatea traseului național Chișinău-Giurgiulești ▪ Potențial pentru dezvoltarea activităților agricole naturale (eco) de produse ecologice existent. ▪ Existența programelor de finanțare adresate dezvoltării mediului economic și dezvoltării locale în general ▪ Dezvoltarea unui parteneriate public-privat național și internațional care să susțină dezvoltarea economică ▪ Dezvoltarea firmelor mici și mijlocii și de microferme pentru produse ecologice	▪ Pauperizarea (reducere la treapta cea mai de jos a sărăciei) continuă a populației ▪ Nivelul scăzut de implicare a ONG-urilor din localitate în atragerea surselor financiare ▪ Insuficiența mijloacelor financiare necesare pentru perfecționarea continuă a personalului ▪ Migrația continuă a populației economic activă ▪ Degradarea în continuare a genofondului datorită migrației populației active. ▪ Stoparea implementării politicilor de descentralizare administrativă. ▪ Calamitățile naturale și posibilități reduse de a riposta modificărilor climatice

- Dezvoltarea de noi produse și servicii prin valorificarea patrimoniului natural și construit
- Dezvoltarea sectorului producție manufacturi și de industrie pentru firme mici și mijlocii
- Promovarea activă a valorilor localității pentru produse și dezvoltare a turismului
- Tehnologizare activităților agricole.
- Existența fondului forestier
- Bonitatea medie a solului constituie 65%
- Diversitatea domeniilor de activitate a agenților economici
- Existența meșterilor populari în domeniul confecționării instrumentelor muzicale (a viorii) și croșetatul cu perspectiva extinderii spre export.
- Deschiderea administrației publice locale pentru dezvoltarea armonioasă a comunității
- Gura Galbenei-centru de cluster
- Primăria Gura Galbenei - membră a CALM
- Stabilite parteneriate intercomunitare (salvatori și pompieri) și internaționale (Măgurele. Prahova)
- Existența în sat a serviciului intercomunitar de pompieri și salvatori.
- Centrul de sănătate modern construit cu toate serviciile medicale necesare.
- Asociația băștinașilor din Gura Galbenei creată și funcțională.
- Folosirea resurselor financiare și a experienței și abilităților persoanelor plecate la muncă în afara țării în dezvoltarea comunitară.
- Posibilitatea atragerilor granturilor și investițiilor private în dezvoltarea economică a localității.
- Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare
- Potențial investițional redus
- Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare
- Infrastructură de afaceri nedezvoltată
- Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților
- Neimplicarea partenerilor naționali și internaționali
- Dependența sectorului agrar de condițiile naturii
- Neîntoarcerea familiilor celor plecați din localitate.
- Stagnarea întreprinderilor locale.
- Diminuarea cererii la produsele locale.
- Noi valuri de migrațiune.
- Creșterea impactului negativ al crizei economice asupra sferei sociale și de servicii în locali

▪ Participarea la proiectele implementate în cadrul Regiunii de Dezvoltare Sud, a altor proiecte realizate de programe internaționale în Republica Moldova.	

4. Strategia de dezvoltare socio-economică

4.1. Viziunea comunității

În centrul viziunii și misiunii de dezvoltare este cetățeanul satului Gura Galbenei. Ținându-se cont de premisele și necesitățile identificate în cadrul diagnozei socio-economice a satului, având la bază tendințele de dezvoltare demografică, social-economică, a utilităților și serviciilor publice, s-a stabilit:

Viziunea de dezvoltare a comunei Gura Galbenei	<i>Către 2026 Gura Galbenei va deveni un centru cultural ecologic curat, cu economie dezvoltată prin crearea unui parteneriat public privat și locuri de muncă, infrastructură avansată și dezvoltată cu cetățeni activi și informați (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale), care beneficiază de servicii de calitate.</i>
Misiunea APL	<i>Promovarea transparenței decizionale și mobilizarea comunitară prin stimularea, asigurarea participării active a femeilor și bărbaților din toate categoriile sociale în elaborarea, realizarea și monitorizarea activităților pentru dezvoltarea comunității.</i>

4.2. Cadrul și direcțiile strategice

Strategia de dezvoltare socio-economică integrată a satului Gura Galbenei a fost elaborată în contextul următoarelor documente strategice:

Strategia de Dezvoltare Regională Sud (2016-2020), Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2030", strategii sectoriale de dezvoltare: Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, Strategia Sectorială de Cheltuieli în domeniul energetic 2014-2020, Strategia Sectorială de dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii 2012-2020, Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural din Moldova 2014-2020, etc.). În procesul de elaborare a strategiei au fost consultate și documente internaționale: Strategia Europa 2020, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene revizuită (2006), Agenda 21.

Pentru realizarea viziunii strategice, activitățile și proiectele, tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală, vor fi orientate pe următoarele direcții strategice de dezvoltare și spre atingerea următoarelor obiective specifice:

Direcția strategică 1. Dezvoltarea economică

Obiectiv specific 1.1. Crearea parteneriatului public-privat

Obiectiv specific 1.2. Dezvoltarea businessului mici și mijlociu

Obiectiv specific 1.3. Valorificarea premiselor pentru dezvoltarea turismului rural

Direcția strategică 2. Îmbunătățirea infrastructurii

Obiectiv specific 2.1. Extinderea apeductului

Obiectiv specific 2.2. _Construcția sistemului de canalizare și instalarea stației de epurare

Obiectiv specific 2.3. Reparația drumurilor și trotuarelor

Obiectiv specific 2.4. _Reparația și amenajarea podurilor

Obiectiv specific 2.5. Amenajarea stațiilor de așteptare

Obiectiv specific 2.6. Aplicarea măsurilor de eficiență energetică

Direcția strategică 3. Asigurarea unui mediu ecologic curat

Obiectiv specific 3.1. Amenajarea și curățarea râurilor de pe teritoriul satului

Obiectiv specific 3.2. Informarea cetățenilor despre importanța unui mediu ambiant curat

Obiectiv specific 3.3. Extinderea fâșiilor forestiere

Obiectiv specific 3.4. Realizarea unui management eficient la deșeurilor

Direcția strategică 4. Asigurarea serviciilor de calitate

Obiectiv specific 4.1. Îmbunătățirea condițiilor la grădinița "Guguță"

Obiectiv specific 4.2. Reparația casei de cultură

Obiectiv specific 4.3. Reparația cantinei sociale

Obiectiv specific 4.4. Crearea condiții pentru educație de calitate

Obiectiv specific 4.5. Organizarea timpului de odihnă și recreere a locuitorilor (femei și bărbați, inclusiv mame cu copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale)

Direcția strategică 5. Sporirea capacității instituționale a APL și mobilizarea comunitară

Obiectiv specific 5.1. Îmbunătățirea infrastructurii primăriei

Obiectiv specific 5.2. Sporire capacitații instituționale APL

Obiectiv specific 5.3. Consolidarea capacităților APL în gestionarea situațiilor de criză, inclusiv COVID19

4.3. Planul de Acțiuni

Direcția strategică 1. Dezvoltarea economică

1.1 Crearea parteneriatului public-privat

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.1.1. Valorificarea patrimoniul imobil public	2021-2026	• APL	• 4 clădiri evaluate și propuse spre investiții • Nr de cereri investiționale realizate	Se identifică	BL alte surse
1.1.2. Încheierea unui acord cu agenții economici	2021-2023	• APL • Agenți economici	• Parteneriat creat • Acord încheiat • Nr de membri	-	-
1.1.3. Crearea unui for informațional pe sit-ul primăriei	2021-2022	• APL	• For creat • Nr de informații plasate	-	-
1.1.4. Încurajarea agenților economici să creeze un parteneriat public -privat	2021-2026	• APL	• Nr de acțiuni realizate • Nr de informații distribuite	Se identifică	BL Agenți economici alte surse

1.2 Dezvoltarea businessului mic și mijlociu

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.1. Crearea pieței agricole	2021-2023	• APLI • Agenți economici	• Teren identificat 30 ari (terenul școli) • Piață agricolă amenajată • Nr de agenți economici	Se identifică	BL Agenți economici alte surse
2.2. Încurajarea proprietarilor de buticuri să extindă afacerea	2021-2026	• APL •	• Nr buticuri amenajate • Nr de afaceri extinse	Se identifică	BL Agenți economici

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.3. Încurajarea agenților economici în asamblarea mobilei	2021-2026	• APL	• Nr de acțiuni realizate	Se identifică	alte surse BL Agenți economici alte surse
2.4. Crearea atelierului de reparație a hainelor	2021-2026	• APL • Agenți economici	• Atelier creat • Cifra de afaceri	Se identifică	BL Agenți economici alte surse
2.5. Acordarea spațiilor cu preț redus de arendă	2021-2026	• APL • Agenți economici	• Nr de spații acordate • Nr de agenți economici (femei și bărbați beneficiari)	Se identifică	BL Agenți economici alte surse
2.6. Deschiderea atelierului de producere a mobilei	2021-2026	• APL • Agenți economici	• Atelier de producere a mobilei deschis • Cifra de afaceri	Se identifică	BL Agenți economici alte surse
2.7. Dezvoltarea unei afaceri fast-food	2021-2026	• APL • Agenți economici	• Afacere dezvoltată • Cifra de afaceri	Se identifică	BL Agenți economici alte surse
2.8. Producerea peștelui	2021-2026	• APL • Agenți economici	• 3 Bazine acvatice valorificate • Kg peste realizat	Se identifică	BL Agenți economici alte surse
2.9. Extinderea atelierului de tâmplărie	2021-2026	• APL • Agenți economici	• Atelier deschis • Cifra de afaceri	Se identifică	BL Agenți economici alte surse
2.10. Deschiderea centrului de colectare a strugurilor	2021-2022	• GȚ "Nicolae Budeanu	• Centrul deschis	Se identifică	BL

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
					Agenți economici alte surse
2.11. Crearea unei mini fabrici de vin	2021-2023	• APL • Agenți economici	• Minifabrică creată • Cifra de afaceri	Se identifică	BL Agenți economici alte surse

1.3 Valorificarea premiselor pentru dezvoltarea turismului rural

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.1. Crearea centrului de meșteșugari	2022-2024	• APL • AO • Agenți Economici	• 3 meșteșuguri valorificate • Centru creat • Nr de beneficiari	100	BL Agenți economici alte surse
2.2. Crearea brand-ului	2022-2025	• APL	• Brand elaborat	50	BL Agenți economici alte surse
2.3. Amenajarea "Pietrei Mari" și râpei Coțofenei pentru turiști	2021-2026	• APL	• "Piatra Mare" amenajată	100	BL Agenți economici alte surse
2.4. Instalarea indicatorilor turistice	2022-2024	• APL	• 10 indicatoare instalate	50	BL Agenți economici alte surse
2.5. Elaborarea unui spot publicitar despre localitate	2021-2024	• APL	• Spot publicitar elaborat • Nr de vizionări	25	BL Agenți economici

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
					alte surse
2.6. Promovarea producătorilor de viori și cobze	2021-2026	• APL • Agenți economici (producători de cobze și vioare)	• Nr de materiale promoționale elaborate și distribuite	10	BL Agenți economici alte surse
2.7. Amenajarea izvoarelor	2021-2026	• APL • Societatea civilă	• 3 izvoare amenajate	90	BL Agenți economici alte surse
2.8. Elaborarea ghidului turistic	2021-2026	• APL	• Ghid elaborat • Nr de ghid distribuit	10	BL Agenți economici alte surse

Direcția strategică 2. Îmbunătățirea infrastructurii

2 Extinderea apeductului

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.1.1. Schimbarea turnurilor de apă	2021-2022	• APL	• 1 turn de 40 cm³ schimbat • Cu cel puțin 30% îmbunătățită calitatea apei	160	BL FEN Alte surse
2.1.2. Perfectarea documentației pentru fântâni arteziene	2021-2023	• APL	• Pachetul de documente perfectat	30	BL

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.1.3. Procurarea bazinelor noi	2021-2024	• APL • Agenți economici	• 2 bazine de 100 tone procurate și instalat	400	BL FEN Alte surse
2.1.4. Elaborarea documentației de geodezie și geologie	2021-2022	• APL • Agenți economici	• Geodezia efectuată • Pachetul de documente de geodezie și geologie elaborată	196	BL
2.1.5. Elaborarea proiectului pentru renovarea apeductului	2021-2023	• APL • Agenți economici	• Proiect elaborat pentru renovarea apeductului	250	BL
2.1.6. Instalarea stației de tratare a apei la bazine	2023-2024	• APL	• Stație procurată și instalată	500	BL FEN Alte surse
2.1.7. Schimbarea pompelor la fântânilor	2021-2023	• APL	• 4 pompe instalate	140	BL FEN Alte surse
2.1.8. Amenajarea terenului adiacent fântânilor arteziene	2023-2024	• APL	• Iluminat instalat • Gard construit 640 metri	100	BL FEN Alte surse
2.1.9. Curățarea fântânei arteziene	2021-2024	• APL • Agenți economici	• Fântână curățată • Volumul lucrărilor efectuate	70	BL FEN Alte surse
2.1.10. Instalarea contoarelor de evidență a consumului de apă	2021-2024	• APL	• Contoare instalate • Nr de gospodării conectate	Se identifică	BL Alte surse

2.2 Construcția sistemului de canalizare și instalarea stației de epurare

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.2.1. Elaborarea documentației tehnice	2021-2023	• APL • ÎM	• Documentația tehnică elaborată	200	BL FEN

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.2.2. Elaborarea proiectului și identificarea surselor financiare	2022-2024	• APL • ÎM	• Proiectul elaborat	-	Alte surse BL FEN Alte surse

2.3 Reparația drumurilor și trotuarelor

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.3.1. Construcția drumului pe str. Alexandru Șciusev	2021	• APL	• 1 km de drum asfalt	800	BL Administrația de Stat a Drumurilor alte surse
2.3.2. Pavarea trotuarului în centrul satului	2021-2025	• APL	• 400 m de trotuar pavat	225	BL Administrația de Stat a Drumurilor alte surse
2.3.3. Reparația drumului de pe str. N.Testemițanu	2021	• APL	• 400 m de drum reparat	Se identifică	BL Administrația de Stat a Drumurilor alte surse
2.3.4. Reparația unui drum (agent economic Budeanu)	2022	• APL	• 600 m de drum reparat	1200	BL Administrația de Stat a Drumurilor alte surse
2.3.5. Construcția drenajului rutier a apei pluviale	2022-2026	• APL	• - drenaj construit	500	BL

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.3.6. Procurarea buldo-escavatorului	2021-2026	•APL	• Buldo-escavator procurat	1500	Administrația de Stat a Drumurilor alte surse Agenția elvețiană pentru dezvoltare rurală
2.3.7. Reparația unei porțiuni de drum de pe strada m. Eminescu (partea de sud)	2021-2026	•APL	• 250-300 m de drum asfaltat asphalt	800	BL Administrația de Stat a Drumurilor alte surse
2.3.8. Elaborarea planului urbanistic	2021-2026	•APL	• Planul urbanistic elaborat	500	BL alte surse

2.4 Reparația podurilor

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.4.1. Construcția podului de la marginea satului, regiunea de Cot	2022-2023	•APL I •APL II	• Pod construit • 100% asigurată securitatea	270	BL Alte surse
2.4.2. Renovarea podului din centrul de lângă oficiul poștal	2021-2025	•APL I •APL II	• Pot reparat capital	300	BL alte surse
2.4.3. Podul de pe regiunea Galbeneței	2021	•APL I •APL II	• Pod reparat capital • 100% asigurată securitatea de dpelare pe pod	350	BL Alte surse

2.5. Amenajarea stațiilor de așteptare

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.5.1. Amenajarea stației de așteptare de la intrarea în sat	2021-2023	• APL • SA Drumuri-Cimișlia	• Stația de așteptare amenajată	100	BL BS
2.5.2. Construcția stației de așteptare în centrul satului	2021-2022	• APL • SA Drumuri-Cimișlia	• Stația de așteptare construită	150	BL BS

2.6. Aplicarea măsurilor de eficiență energetică

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.6.1. Termoizolarea grădiniței "Guguță"	2021-2023	• APL • Administrația instituție	• m² de pereți izolați • 50% sporire nivelului de eficiență energetică	1200	BL Alte surse
2.6.2. Instalarea corpurilor de iluminat	2021	• APL • ÎM	• Nr de corpuri instalate	300	BL Alte surse
2.6.3. Construcția parcului fotovoltaic	2021-2026	• APL • Agenția de eficiență energetică	• Parc construit • Nr elementelor fotovoltaice instalate	3000	BL BS Surse externe

Dirjecția strategică 3. Asigurarea unui mediu ecologic ambiant

3.1. Curățarea și amenajarea râurilor de pe teritoriul satului

Activități	Perioada	Persoane/ responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.1.1. Curățarea râului Cogâlnic	2021-203	• APL	• Nr de gunoiste neautorizate lichidate • 5 km curățat (intravilan) • 6km (extravilan)	1000	BL alte surse
3.1.2. Curățarea râulețului Galbenița	2021-2023	• APL	• 3 km	200	BL alte surse

3.2 Informarea locuitorilor (femei și bărbați) despre importanța unui mediu ambiant

Activități	Perioada	Persoane/ responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.2.1. Elaborarea unei politici locale privind asigurarea unui mediu ambiant	2021-2024	• APL	• Politica elaborată	50	BL Surse externe
3.2.2. Organizarea instruirilor la instituțiile de educație preșcolară și școlară	2021-2026	• APL • Administrația instituțiilor de educație	• Nr de instruiți organizate • Nr de beneficiari (fete și băieți)	100	BL Surse externe
3.2.3. Organizarea acțiunilor de informare a populației	2021-2026	• APL • Administrația instituțiilor de educație • ONG	• Nr de acțiuni organizate • Nr de beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale)	300	BL Surse externe

3.3 Aplicarea unui management eficient al deșeurilor

Activități	Perioada	Persoane/ responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.3.1. instalarea platformelor	2021-2025	• APL • ÎM	• Platformă instalată	Se identifică	BL Surse externe

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.3.2. Perfecționarea managementului ÎM "Tulumbe-service"	2021-2025	• APL • ÎM	• Management elaborat și implementat • cu cel puțin 30% sporirea calității managementului	100	BL ÎM
3.3.3. Diversificarea serviciilor în selectarea separată a deșeurilor	2021-2025	• APL • ÎM	• Nr de servicii realizate • Nr de beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale)	100	BL ÎM Surse externe
3.3.4. Instalarea tomberoanelor pentru colectarea plasticului	2021-2025	• APL • ÎM	• Nr de tomberoane instalate • Nr de beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale)	500	BL Agenți economici Alte surse
3.3.5. Instalarea tomberoanelor pentru deșeurile reciclabile	2021-2025	• APL • ÎM	• Nr de tomberoane instalate • Nr de beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale)	500	BL Agenți economici Alte surse

Direcția strategică 4. Asigurarea serviciilor sociale de calitate

Obiectiv specific 4.1. Îmbunătățirea condițiilor de învățământ în instituțiile educaționale ținând cont de nevoile copiilor cu necesități speciale

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.1.1. Proiect: Reparația blocului 2 la grădiniță "Guguță"	2021-2022	• Primar • Consiliul local	• Blocul 2 reparat	1200	BL, Donatori externi

4.1.2. Reparația blocului 3 la grădiniță "Guguță"	2022-2024	• Primar • Consiliul local	• Blocul 3 reparat	1000	BL, Buget raional
4.1.3. Procurarea tehnicii IT pentru grădiniță	2023-2024	• Primar • Consiliul local	• Set de tehnica IT procurată	50	BL Buget raional
4.1.4. Procurarea literaturii metodice și jucăriilor la grădiniță	2021-2023	• Primar • Consiliul local	• 50 exemplare de literatura metodică • Jucării	50	BL Buget raional

Obiectiv specific 4.2. Consolidarea capacităților instituțiilor de cultură și asigurarea accesului pentru persoane cu nevoi speciale (femei și bărbați, inclusiv copii)

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.2.1. Procurarea instrumentelor muzicale	2020-2022	• Primar • Consiliul local	• Set de instrumente achiziționate	100	BL, Buget raional
4.2.2. Procurarea costumelor naționale	2020-2021	• Primar • Consiliul local	• Set de instrumente achiziționate	90	BL Buget raional
4.2.3. Dotarea casei de cultură cu mobilier	2022-2023	• Primar • Consiliul local	•	50	Buget local, Buget raional
4.2.4. Proiect: Reparația acoperișului casei de cultură	2022-2023	• Primar • Consiliul local	• Cămin cultural renovat	2000	Buget local, Surse atrase
4.2.5. Amenajarea teritoriului în preajma casei de cultură	2022-2023	• Primar • Consiliul local	• Teritoriu amenajat	13	Buget local, Buget raional
4.2.6. Deschiderea cercurilor pe interese: dans, sală de forță, cerc teatral cursuri de engleză	2021-2022	• Director CC	• Cercuri de interese deschise	50 anual	Buget local
4.2.7. Dotarea bibliotecii cu mobilier nou	2021-2022	• Primar • Consiliul local	• Set de mobilier procurat și instalat (10 scaune, 5 mese, 3 dulapuri de cărți)	50	Buget local

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.2.8. Îmbogățirea fondului de carte	2020-2022	• Primar • Consiliul local	• 500 exemplare de cărți procurate / donate	60	Buget local
4.2.9. Reparația bibliotecii publice	2022-2025	• Primar • Consiliul local	• Biblioteca publică renovată	2000	Buget local

Obiectiv specific 4.3. Îmbunătățirea condițiilor în instituțiile de asistență socială și accesului pentru persoane cu nevoi speciale

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat	Potențiale surse de finanțare
4.3.1. Proiect: Crearea centrului social	2022-2026	• Primar • Consiliul local	• Centru creat	1000	Buget local, Surse atrase
4.3.2. Amenajarea unui teren de joacă	2021-2022	• Primar • Consiliul local	• 1 teren de joacă amenajat	90	Buget local
4.3.3. Procurarea inventarului sportiv pentru centru de zi	2022-2023	• Primar • Consiliul local	• Set de inventar sportiv procurat	150	Buget local, Buget raional
4.3.4. Procurarea tehnicii IT pentru grădiniță	2023-2024	• Primar • Consiliul local	• Set de tehnica IT procurată	50	Buget local, Buget raional
4.3.5. Procurarea literaturii metodice și jucăriilor la grădiniță	2021-2022	• Primar • Consiliul local	• 10 exemplare de literatura metodică • Jucării	30	Buget local, Buget raional

Direcția strategică 5. **Sporirea capacității instituționale a APL și mobilizarea comunitară**

Obiectiv specific 5.1. Asigurarea transparenței APL

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.1.1. Dotarea sălii de ședințe cu echipament de transmitere a ședințelor online	2023	• APL	• Echipament instalat • Nr ședințe difuzate on-line	50	BL Finanțatori externi
5.1.2. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe suplimentare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)	la necesitate	• APL	• Nr persoanelor instruite • Nr de beneficiari, femei și bărbați inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, oameni în etate	10	BL
5.1.3. Actualizarea paginilor de social media pentru informarea și comunicarea cu cetățenii (inclusiv femei și bărbați,	permanent	• APL	• Nr informațiilor publicate pe pagina web lunar/ semestrial/ anual • Nr de beneficiari, femei și bărbați inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, oameni în etate	25	BL
5.1.4. Organizarea regulată sau periodică (după caz) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu femei și bărbați, inclusiv persoane în etate și cu necesități speciale, pe marginea temelor și problemelor satului Gura Galbenei	la necesitate	• APL	• Nr consultări organizate • Nr de beneficiari, femei și bărbați inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, oameni în etate	10	BL

Obiectiv specific 5.2. Implicarea cetățenilor (ținând cont de incluziunea persoanelor cu nevoi speciale, femei și bărbați) în procesele decizionale la nivel local

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.2.1. Implicarea femeii și bărbați, care sunt și reprezentanți ai Grupului de inițiativă locală, în actualizarea anuală a strategiei locale de dezvoltare a satului Gura Galbenei	2021-2026	APL	Nr consultări organizate Nr de beneficiari, femeii și bărbați inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, oameni în etate		BL
5.2.2. Informarea și implicarea populației în probleme de interes prin organizarea de discuții, audieri publice și întâlniri cu cetățenii (femeii și bărbați)	permanent	APL	Nr acțiunilor informative Nr de beneficiari, femeii și bărbați inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, oameni în etate	50	BL
5.2.3. Dezvoltarea Asociației băștinașilor din Gura Galbenei	2021	APL Asociația băștinașilor	Nr activități implementate Nr de beneficiari, femeii și bărbați inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, oameni în etate	10	BL
5.2.4. Organizarea companiilor pentru colectarea de fonduri pentru implementarea inițiativelor planificate	la necesitate	APL	Nr companiilor organizate Nr de beneficiari, femeii și bărbați inclusiv copii, persoane cu necesități speciale, oameni în etate	5	BL

Obiectiv specific 5.3. Consolidarea capacităților APL în gestionarea situațiilor de criză, inclusiv COVID19

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
5.3.1. Crearea celulei de criză și elaborarea unui plan anticriză	2021	- APL - CMF	- Celula anticriză creată - Plan anticriză elaborat	0	-

5.3.2. Crearea rezervelor de materiale de primă necesitate (dezinfecant, măști, mănuși)	2021-2026	• APL	• Produse igienice pregătite pentru a reacționa în situație de pandemie	15/ anual	Buget local
5.3.3. Informarea cetățenilor (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale) prin intermediul surselor despre măsurile de prevenire	2021-2026	• APL	• Nr de articole plasate • Nr de informații distribuite	0	-

4.4. Planul și cadrul de monitorizare și evaluare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare Comunitară a satului Gura Galbenei depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local , Primarul, Primăria)
2. Locuitorii comunei
3. Societatea civilă
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Comunitară a s. Gura Galbenei poate fi divizată convențional în 3 etape:

1. **Adoptarea SDC.** În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor în cadrul Audițiilor publice organizate de către primărie. După dezbateri și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni semestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.
2. **Implementarea SDC** se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.
3. **Monitorizarea SDC.** În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul Strategic de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

4.5. Verificare și revizuire

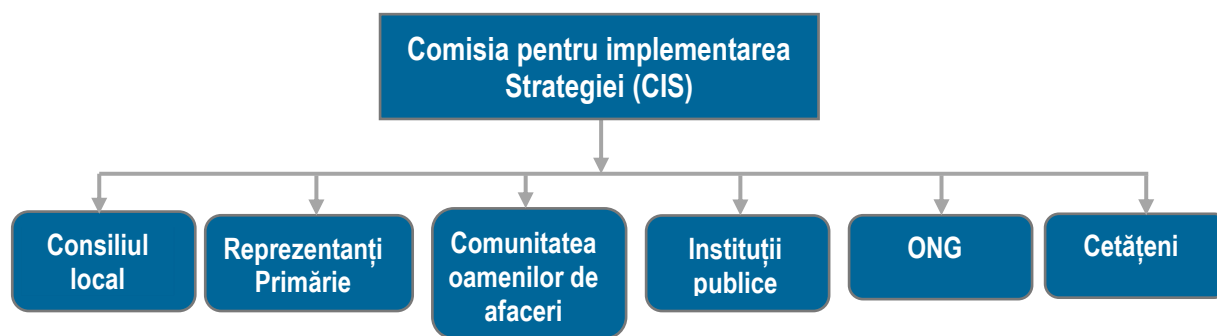
Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (i) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (ii) raportarea rezultatelor evaluării.

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de **Comisia pentru Implementarea Strategiei** (în continuare CIS). CIS va fi creată prin Decizia Consiliului Local cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltare:

- Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate sau consilieri locali)
- Reprezentanți Primărie (Primarul, 2 – 3 specialiști)
- Comunitatea oamenilor de afaceri
- Instituții educaționale (directori instituții de învățământ)

- Organizații non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-urilor ce activează în domeniul protecției mediului, social, apărarea drepturilor omului și de tineret, etc.).
- Cetățeni. (grupul va fi reprezentativ dintre femei și bărbați cu un număr proporțional și va include tineri, persoane dezavantajate, reprezentanți ai diverse grupuri sociale sau etnice).

**Structura cadrului instituțional de monitorizare și implementare a Strategiei de SDC
a s. Gura Galbenei**

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementare a acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbaterile proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunității
- Elaborarea și inițierea modificărilor în strategie
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare, etc.

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura o dată în 6 luni.

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Local, care va monitoriza și evalua procesul de implementare a Planului de acțiuni. Competențele Consiliului Local se vor axa pe:

- Coordonarea activităților de implicare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în ceea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului de acțiuni a Strategiei.

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor către CIS privind realizarea Planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIS va prezenta Consiliul Local raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Obiect Monitoring	Elaborator/ Destinatar	Raport	Descriere
Realizarea obiectivelor	CIS și Consiliul Local	Rapoarte semestriale/ anual	Raport bazat pe analize, sondaje a locuitorilor pentru evaluarea impactului implementării strategiei
Realizarea acțiunilor, proiectelor	Responsabili de implementare	Raport semestrial sau după finisarea activității	Rapoarte prezentate de responsabilii de implementare privind îndeplinirea acțiunilor, proiectelor

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de dezvoltare. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori și termeni de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale) sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Riscuri și Impedimente de Implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	• Confruntări de interese privind implementarea strategiei • Prevalarea intereselor personale • Resurse financiare limitate • Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	• Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea • Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților • Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor • Neimplicarea partenerilor internaționali
Dezvoltarea economică	• Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale
Social	• Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale • Pauperizarea continuă a populației • Emigrarea forței de muncă
Mediu	• Populație neconștientizată privind efectele poluarea mediului
Riscuri și impedimente externe	

Domeniu	Descriere
Cadrul politico-juridic	• Instabilitatea cursului politic • Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare
Relații parteneri externi	• Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale • Neimplicarea partenerilor internaționali
Starea economiei	• Potențial investițional redus • Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare • Infrastructură de afaceri nedezvoltată • Risc de țară.

Anexe

Anexa 1 Portofoliul de proiecte

Fișa de proiect nr. 1

1	Denumirea localității	s. Gura Galbenei
2	Denumirea proiectului	Reparația acoperișului Casei de Cultură
3	Problema care ar urma fi soluționată	Crearea unui mediu favorabil desfășurării activității culturale-artistice la nivel local, regional, național și internațional. Casa de cultură din s. Gura Galbenei este o instituție de cultură cu o vechime de peste 40 de ani recunoscută ca un bun promotor al valorilor culturale și istorice. În cadrul casei de cultură activează filiala școlii de arte Cimișlia , elevii (fete și băieți) căreia înregistrează performanțe.
4	Obiectivul general al proiectului	Reparația acoperișului casei de cultură
5	Obiectivele specifice ale proiectului	1. Reconstrucția acoperișului de tip șarpant va avea ca rezultat nepătrunderea apelor în interiorul clădirii; 2. Conservarea energiei termice și prin urmare vor fi efectuate economii în bugetul local; 3. Crearea condițiilor optime de lucru; 4. Clădirea va avea un aspect mai atractiv 5. Se vor îmbunătăți substanțial serviciile culturale prestate, și anume mai multe cercuri de activitate artistică, activități și evenimente culturale
6	Indicatorii calitativi și cantitativi	Indicatori calitativi: condiții optime pentru desfășurarea activității casei de cultură, bibliotecii, filialei școlii de arte. Indicatori cantitativi: acoperiș reconstruit, 200m ² de acoperiș construit, Reducerea 100% scurgeri de apă pe timp de ploaie
7	Partenerii posibili	APL, consiliul raional
8	Bugetul estimativ	1 200 000 lei
9	Posibile surse de finanțare	BL, Programul CM
10	Perioada	2021-2024

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1. Elaborarea proiectului tehnic, obținerea avizelor, autorizațiilor necesare implementării proiectului	2021	APL	100 000	BL
2. Reconstrucția acoperișului de tip șarpant	2021-2022	APL	1197000	BL Bugetul raionului Program CM
3. Monitorizare și promovarea proiectului	2021-2022	APL	3000	BL

Fișa de proiect nr.2

1	Denumirea localității	s. Gura Galbenei

2	Denumirea proiectului	Reparația blocului 2 al grădiniței "Guguță"
3	Problema care ar urma fi soluționată	În prezent în s. Gura Galbenei există 2 grădinițe "Guguță" și "Lăstăraș", însă nici una per ansamblu nu corespunde cerințelor educaționale. Acestea condiții reduc considerabil calitatea procesului educațional. Au efecte negative asupra sănătății educatorilor, copiilor, personalului tehnic. De aceea este necesar de a repara blocul 2 al grădiniței "Guguță" care ar permite amplasarea tuturor copiilor într-o instituție de educație timpurie. Totodată vor fi concentrate toate eforturile pentru fortificarea bazei-tehnice a instituției pentru educație de calitate.
4	Obiectivul general al proiectului	Reparația blocului 2 al grădiniței "Guguță"
5	Obiectivele specifice ale proiectului	Obiectivele specifice al proiectului sunt: 1. Reparația a 3 încăperi din bloc 2. Dotarea lor cu mobilier și echipamentul necesar
6	Indicatorii calitativi și cantitativi	Indicatori calitativi: condiții pentru educația timpurie conform standardelor Sporirea calității de instruire a copiilor (fete și băieți) Indicatori cantitativi: 60 m ² reparați 6 geamuri schimbate 3 uși noi, 18 mese procurate, 80 scaune, 6 bănci, 60 copii (fete și băieți) beneficiari 9 angajatori 60 femei și bărbați beneficiari
7	Partenerii posibili	BL, ONG , donatori externi, programul CM
8	Bugetul identificativ	1 300 000 lei
9	Posibile surse de finanțare	BL, donatori externi
10	Perioada	2021-2023

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost identificativ	Sursa
Elaborarea unui proiect tehnic pentru reparația grădiniței	2021	APL	100 000 lei	BL
Anunțarea tenderului pentru selectarea antreprenorului	2021	APL	-	-
Reparația blocului 2	2021-2022	APL	1000 000 lei	BL ONG donatori externi
Dotarea cu mobilier și echipament	2021-2022	APL	300000	BL ONG donatori externi

Fișa de proiect nr.3

1	Denumirea localității	s. Gura Galbenei

2	Denumirea proiectului	Amenajarea zonelor de agrement în s. Gura Galbenei
3	Problema care ar urma fi soluționată	În prezent în s. Gura Galbenei există parcul central și 2 zone de agrement care nu sunt amenajate atractiv și cu condiții adecvate pentru organizarea odihnei pentru femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale. Echipamentul este învechit și nu mai satisface cerințelor actuale de odihnă și recreere a populației.
4	Obiectivul general al proiectului	Modernizarea zonelor de odihnă și agrement pentru locuitorii satului, inclusiv și pentru vizitatori, instalarea unui echipament modern și atractiv, plantarea de arbori și alte tipuri de vegetație, amplasarea de bănci moderne, echipamente de joacă și de fitness, iluminat public.
5	Obiectivele specifice ale proiectului	Prin acestor zone în satul satului Gura Galbenei se îmbunătățește calitatea vieții în mediul rural și contribuie la ameliorarea peisajelor, realizează un cadru favorabil activităților de odihnă și recreere. Evidențierea preocupărilor direcționate spre creșterea continuă a unui nivel adecvat de trai și odihnă a cetățenilor.
6	Indicatorii calitativi și cantitativi	Indicatori calitativi: promovarea modului sănătos de viață, comuna va avea un aspect atractiv, zone destinate pentru promenadă. Indicatori cantitativi: 12 scaune, 20 coșuri de gunoi, 40 de felinare, 4 clumbe amenajate, 8 echipamente pentru joacă și fitness
7	Partenerii posibili	ONG , donatori externi
8	Bugetul identificativ	1 300 000 lei
9	Posibile surse de finanțare	APL
10	Perioada	2021-2023

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost identificativ	Sursa
Elaborarea unui proiect tehnic	2021	APL	20 000 lei	BL
Pavarea trotuarelor, construcția platformei instalarea iluminatului public	2021-2023	APL	500 000 lei	BL ONG Donatori externi
Amenajarea terenurilor de joacă, instalarea echipamentului pentru fitness, plantarea de arbori și alte tipuri de vegetație	2020-2021	APL	800 000 lei	BL ONG donatori externi

Fișa de proiect 4

1	Denumirea localității	s. Gura Galbenei
2	Denumirea proiectului	Crearea condițiilor de securitate la trafic

3	Problema care ar urma fi soluționată	Interacțiunea dintre activitatea umană și ciclul natural al apei, realizată cu precădere în arealele urbanizate în s. Gura Galbenei, își revendică funcția de a susține sisteme urbane dezvoltate. În s. Gura Galbenei sunt impuse de degradările considerabile atât a terasamentului, cât și a structurii rutiere de pe un sector de drum lucrări de construcție a drenajului pentru scurgerea apelor pluviale. Un motiv este nivelul și cursul apelor freatice, a pământurilor din zona activă a terasamentului cu prelevarea unui număr suficient de probe. În asemenea condiții se constituie o distorsiune a ciclului natural al apei prin crearea unui ciclu urban care marchează o legătură fidelă între om și apă în arealele urbanizate. Problema amenajării unui sistem de drenaj se impune așadar, ca o măsură deosebit de importantă cuprinsă organic în sistemul integrat de gestiune urbană a apei. Totodată pe 3 sectoare de drumuri sunt câte un pod, starea cărora nu permite evacuarea apelor de pe suprafața lor. Deplasarea pe acestea sectoare este imposibilă.
4	Obiectivul general al proiectului	Crearea condițiilor de securitate pentru deplasarea cetățenilor la trafic
5	Obiectivele specifice ale proiectului	Prin implementarea proiectului vor fi realizate obiectivele specifice ce țin de construcția drenajului pentru scurgerea apei pluviale Și construcția a 3 poduri
6	Indicatorii calitativi și cantitativi	Indicatori calitativi: condiții de scurgere a apei 4 poduri reparate 5 trafic asigurat. Indicatori cantitativi: 500 m de drenaj construit 3 poduri reparate
7	Partenerii posibili	ONG, donatori externi
8	Bugetul identificativ	1 300 000 lei
9	Posibile surse de finanțare	APL, alte surse
10	Perioada	2021-2023

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost identificativ	Sursa
Elaborarea unui proiect tehnic pentru construcția drenajului de scurgere a apelor pluviale și reparația podurilor	2020	APL	100 000 lei	APL
Construcția scurgerii și reparația a 3 poduri	2020-2021	APL	1 150 000 lei	ONG APL Donatori externi
Asigurarea vizibilității proiectului și mobilizarea comunitară	2020-2021	APL	50 000 lei	ONG donatori externi APL

Fișa de proiect 5

1	Denumirea localității	s. Gura Galbenei
2	Denumirea proiectului	Reparația fântânii arteziene
3	Problema care ar urma fi soluționată	În prezent în s. Gura Galbenei 1523 de case de locuit beneficiază de apă potabilă centralizată, fiind conectate la apeduct. Calitatea apei din unele fântâni arteziene nu corespunde cerințelor normelor sanitare după indicatorii chimici și bacteriologici. Nesoluționarea problemei privind construcția fântânii arteziene putea provoca insuficiența de apă potabilă în rețeaua orășenească de apeduct, furnizarea apei pe ore în diferite cartiere, ceea ce putea provoca și nemulțămirea locuitorilor orașului. Astfel, problema construcției. a.unei fântâni arteziene. a. devenit încă.o.prioritate.a.autorităților publice locale orășenești în scopul asigurării continue și permanente.a.locuitorilor orașului cu apă potabilă centralizată și care corespunde normelor sanitare.
4	Obiectivul general al proiectului	Sporirea calității apei potabile
5	Obiectivele specifice ale proiectului	Pentru implementarea proiectului vor fi realizate obiectivele specifice ce țin de : 1. Efectuarea lucrărilor de renovare și construcție a fântânii arteziene 2.amenajarea teritoriului adiacent fântânii arteziene
6	Indicatorii calitativi și cantitativi	Indicatori calitativi: ● reparația fântânii arteziene ● sporirea indicatorilor chimice ale apei potabile Condiții pentru sănătatea locuitorilor (femei și bărbați, inclusiv copii, persoane în etate, persoane cu necesități speciale) Indicatori cantitativi: ● asigurarea centralizată cu apă potabilă pentru 1553 case de locuit, instituții publice, agenți economici ● contorizarea consumului de apă potabilă până la 100% ● Construcția a 100 m de împrejurii ● 50 copaci plantați
7	Partenerii posibili	ONG , donatori externi
8	Bugetul identificativ	1 500 000 lei
9	Posibile surse de finanțare	APL
10	Perioada	2021-2023

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost identificativ	Sursa
Elaborarea pachetului de documente necesare	2021	APL	50 000 lei	APL
Renovarea fântânii arteziene, instalarea unei noi	2021-2023	APL	1 350 000 lei	ONG APL Donatori externi
Amenajarea teritoriului adiacent prin plantarea	2021-2023	APL	100 000 lei	ONG

de arbori și alte tipuri de vegetație , construcția împrejuririi				donatori externi APL

Anexa 2. Sesiunea de prioritizare a proiectelor eligibile finanțării din partea programului CM

În ziua nr. 3 din cadrul atelierului de planificare strategică, organizat online pe platforma ZOOM, în perioada 25-27 noiembrie 2020, facilitatoarea CM, dna Daria Mandziuc, a condus sesiunea de prioritizare a proiectelor eligibile finanțării în cadrul programului de proiecte de până la 60 000 USD finanțat de USAID prin intermediul Programului Comunitatea Mea, condiția fiind că localitatea parteneră asigură cel puțin 35% din costul total al proiectului.

Inițial, din planurile de acțiuni ale fiecărei direcții strategice elaborate în cadrul atelierului de planificare strategică, au fost selectate proiectele ce presupun eforturi financiare mai mari de 60 000 USD. Apoi grupul de planificare strategică, împreună cu facilitatorul CM, au analizat conformitatea corespunderii proiectele cu criteriile minime de eligibilitate înaintate de programului CM.

După prezentarea părții teoretice privind eligibilitatea proiectelor care pot fi înaintate spre finanțare în cadrul programului CM, grupul de lucru a stabilit dacă ideile de proiect examinate, sunt potrivite pentru cofinanțarea programului CM, folosind criteriile minime de evaluare a unui proiect prezentate participanților:

Dacă ideea de proiect este acceptabilă conform definiției formulate de programul CM;

Dacă ideea de proiecte reflectă o prioritate formulată de cetățeni;

Dacă proiectul poate fi implementat cu o finanțare de până la 60 000 USD din partea programului CM;

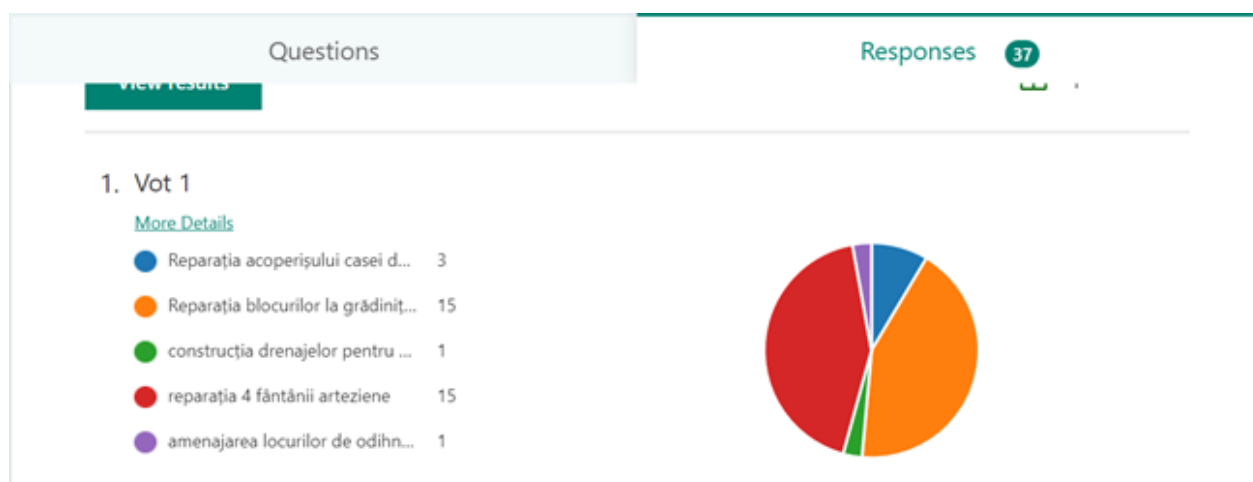
Dacă sunt siguri că comunitatea va putea asigura contribuția de cel puțin 35% din costul total al proiectului;

Dacă proiectul poate fi finalizat în termen de 12 luni.

Proiectele care au corespuns tuturor criteriilor, au fost înaintate pentru votare, după cum urmează:

- 1.Reparația blocurilor la grădinița Guguță
2. Reparația acoperișului la casa de cultură
3. Construcția drenajelor pentru apele pluviale și reparația podurilor (3)
4. Reparația fântânii arteziene
- 5.Amenajarea locurilor de odihnă (parcul central, 2 zone de odihnă pentru copii) și amenajarea pieței agricole

După prezentarea proiectelor, facilitatorul CM, a organizat o sesiune de votare online prin intermediul platformei www.office.forms.com. Fiecare participant a putut accesa linkul și acorda 3 voturi pentru proiectul dorit. Aceștia au avut posibilitatea să ofere toate 3 voturi pentru unul din cele 2 proiecte afișate, sau câte unul pentru fiecare proiect, pe care îl consideră cel mai important pentru comunitate.

Ca rezultat al votării on-line cu implicarea și altor locuitori (femei și bărbați) din comunitate , proiectul **Reparația blocurilor la grădinița de copii "Guguță"** au luat cele mai multe voturi, câte 26 voturi.

Urmează administrația publică locală în comun cu echipa PSM să consulte mai mulți actori comunitari pentru a decide cu care propunere de proiect vor merge către finanțare în programul CM.

Apoi, facilitatoarea CM, dna Daria Mandziuc, a prezentat condițiile și termenele limită de scriere și depunerea proiectul spre finanțare către programul CM.